

APPELL

Nr. 2/2019

25 år siden folkemordet i Rwanda

Side 4

Padre Melo gir aldri opp

Side 12

Ny leder i Solidaritetsungdommen

Side 15

Utgitt av: Norsk Folkehjelp • www.folkehjelp.no

Tema:

Medlem i Norsk Folkehjelp

Side 16-32

APPELL

Tidligere Melding, Helsa, Helse Miljø
Trivsel, Norsk Folkehjelp og Magasinet
Norsk Folkehjelp

Utgiver: Norsk Folkehjelp

Nr. 2, 2019. Årgang 79

Postadresse:

Postboks 8844 Youngstorget
0028 OSLO

Besøksadresse:

Norsk Folkehjelp
Stortorvet 10, Oslo

Telefon: 22 03 77 00

Faks: 22 20 08 70

Internett: www.folkehjelp.no

Redaktør: Torunn Aaslund

E-post: taa@npaid.org

Medarbeidere dette nummer:

Sissel Fantoft, Ellen Jarli, Anne
Håskoll-Haugen, Heidi Mogstad, Jean
Pierre Bucyensenge, George Wright,
Guro Thobru, Mari Rian, Rekang Jankie,
Brynhild Bye, Erik M. Sundt.

Grafisk utforming: LO Media

Trykk: Ålgård Offset AS, Ålgård

Opplag: 30 889

ISSN 0804-7758

Annonsekontakt:

Arild Halsne, tlf.: 915 90 578

E-post: arild@hrme.no

Redaksjon avsluttet: 26. mai

Signerte artikler gir ikke nødvendigvis
uttrykk for Norsk Folkehjelps syn.

Ønsker du å bli medlem? Kontakt oss
på telefon 22 03 77 00, eller besøk
oss på www.folkehjelp.no

Norsk Folkehjelp

Fagpressen
Opplagskontrollert

LEDER

Fantastiske folk

Medlemmene er grunnfjellet vårt. I en tid der vi hører at mange andre organisasjoner får færre medlemmer, at folk engasjerer seg i enkeltsaker heller enn å binde seg til én organisasjon, øker medlemstallet vårt. Hvordan kan det ha seg?

Jeg tror mye av grunnen kan være at vi tilhører en familie – arbeiderbevegelsen. Alle fagorganiserte i LO er automatisk kollektive medlemmer i Norsk Folkehjelp, selv om jeg tror at svært få av dem er klar over det.

Likevel tror jeg at de i større grad blir eksponert for oss på sine arenaer og i sine blader. Vi snakker det samme språket og bruker de samme ordene. Vi er opptatt av mange av de samme temaene som blir stadig viktigere for folk i et fremmedgjørende samfunn, som solidaritet, lokalsamfunnet og fellesskapet.

I tillegg er Norsk Folkehjelp en mangfoldig organisasjon; det er mange forskjellige temaer og aktiviteter som passer for alle, enten du vil lære rappelling i sanitetsungdommen, protestere mot at Norge nekter å underskrive atomvåpenforbudet, bruke hundrevis av timer i året for å være i beredskap når ulykken er ute, eller arrangere språkopplæring og sosiale arrangementer som integrerer og knytter lokalsamfunn sammen.

Av dere som mottar Appell er bare 1/3 medlemmer; flertallet har andre tilknytninger til Norsk Folkehjelp. Du har kanskje bidratt til en innsamlingsaksjon en gang, eller er fast giver. Du er uansett en verdifull del av familien. Vi vil gjerne bruke dette nummeret til å vise fram medlemsorganisasjonen og det store engasjementet og mangfoldet den representerer.

Det er heller ikke slik at medlemmer alltid vet så mye om hverandre heller, så jeg håper dere alle blir like imponert som meg over de fantastiske folka vi har snakket med i dette nummeret.

Torunn Aaslund
Torunn Aaslund
Redaktør

INNHold

FØLG NORSK FOLKEHJELP

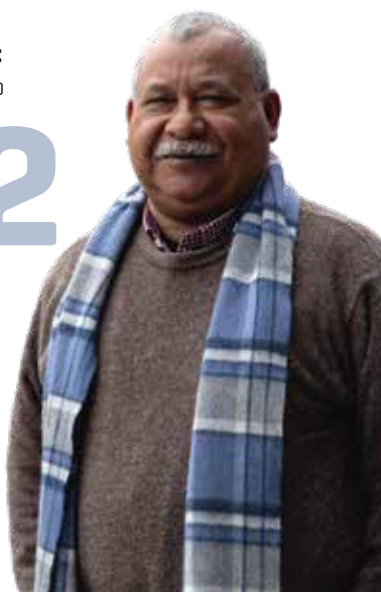

TEMA: John Ingebrigtsen er en av over 13 000 mennesker som har valgt å bli medlem i Norsk Folkehjelp. FOTO: ELLEN JARLI

PROFILER:
Padre Melo

12

AKTUELT

04 25 år siden folkemordet i Rwanda

06 Kambodsja – Fengslet for facebookmeldinger

08 Chios – Menneskene ingen vil ha

10 Retten til å si nei til gruvedrift

PROFILER

12 Padre Melo

UNGDOM

15 Thea Tveter Lysvik [26], ny leder av Norsk Folkehjelp Solidaritetsungdom

TEMA: MEDLEM I NORSK FOLKEHJELP

16 Leif Johan Monsøy

18 Fagkonferansen

20 Henie Dalsaune

21 John Ingebrigtsen

22 Fauzia Hussain-Wiik

23 Younes Alshekho

24 Yvonne Remes

26 Sara Bell

28 Rune Laugsand i Melhus

28 Heidi Andersson

FORSIDEBILDE: Younes Alshekho [25] kom til Norge som flyktning fra Syria i 2015. Han kom i kontakt med Norsk Folkehjelp mens han bodde på asylmottak i Mandal, og er i dag et aktivt medlem i Solidaritetsungdommen i Bergen.

Foto: Ellen Jarli

Rwanda:

25 år etter folkemordet

PÅ FLUKT FRA FOLKEMORD: Flyktninger fra Rwanda krysser broen Rusumo på grensen til Tanzania 30. mai 1994. De bærer med seg alt de eier, til og med geiter, madrasser og kyr. FOTO: REUTERS FILE PHOTO/SCANPIX

For 25 år siden var Theodosie Mukarutabana overbevist om at hun var dømt til et liv i elendighet og ulykke. Hun hadde ikke krefter til å arbeide; heller ikke syntes hun det var noen grunn til det. Livet hadde blitt meningsløst.

JEAN PIERRE BUCYENSENGE [tekst]

Noen måneder før hadde Mukarutabana mistet mann og to barn i en av de mest grusomme hendelsene i nyere tid – folkemordet i Rwanda i 1994. 7. april, noen timer etter at flyet til president Juvenal Habyarimana ble skutt ned over hovedstaden Kigali, satte en godt forberedt og systematisk drapsmaskin

seg i bevegelse. Landet ble kastet ut i et helvete.

De neste hundre dagene ble 800 000 tutsier og moderate hutuer drept av hutumilitsen – støttet av regjeringssoldater – som gikk fra by til by, landsby til landsby, hus til hus og slaktet ned folk med gevær, spyd, macheter, klubber og piler.

Landet mistet nøkkelkompetanse – mange

lærere, medisinsk personell, politikere, journalister og økonomer ble drept i dette blodbadet, og resten rømte landet. Nedslaktingen ble stoppet etter tre måneder da en opprørsgruppe av tutsier – ledet av nåværende president Paul Kagame – tok over makta. Da var landet knust. Veiene var ødelagt og sykehus, skoler, kontorer og bolighus lå i ruiner.

Så startet det møysommelige arbeidet med å bygge opp landet igjen. Men det var mangel på ressurser, og det rwandiske folket var avhengig av støtte fra det internasjonale samfunnet. 25 år etter har Rwanda gjennomgått en enorm forvandling, med store sosiale, økonomiske og politiske gevinster, og er en av de raskest voksende økonomiene i Afrika.

PARTNERE: Theodosie Mukarutabana (til venstre) og Françoise Mukagatara er medlemmer i Norsk Folkehjelps partnerorganisasjon Ubutwari bwo kubaho. Organisasjonen har bidratt til at begge kom seg videre i livene sine etter folkemordet. FOTO: JEAN PIERRE BUCYENSENGE

SELVHJELPSGRUPPE. Theodosie Mukarutabana var heldig som overlevde folkemordet, men etter den forferdelige opplevelsen og tapet av familien, kunne hun ikke se noen vei videre i livet.

– Jeg var så desperat og hadde mistet livslysten. Jeg orket ikke å arbeide, for jeg trodde ikke jeg hadde noen framtid, og levde av hjelpen jeg fikk fra andre, sier 57-åringen.

Gjennombruddet kom noen måneder senere, da hun ble invitert til å delta i en selvhjelpsgruppe på hjemstedet sitt i Karama i Huye-distriktet. Gruppen, som kalte seg Ubutwari bwo kubaho [Mot til å leve] ble dannet for å hjelpe overlevende med komme over de traumatiske opplevelsene og ta tilbake livene sine. Senere rakte de også ut en hånd til kvinner som var gift med menn som hadde deltatt i drepingen, for å dele emosjonell og sosial støtte.

Etter hvert fikk medlemmene i Ubutwari bwo kubaho gode nyheter: Norsk Folkehjelp hadde tilbudt seg å støtte dem.

EN NASJON REISER SEG. Rett etter folkemordet startet Norsk Folkehjelp det som skulle vise seg å bli noe av det mest vellykkede hjelpearbeidet i Rwanda. Jean Claude Rugera, som har jobbet i organisasjonen siden tidlig på 2000-tallet, husker at behovet var enormt.

– Folk manglet kunnskap og ressurser til

å gjenoppta livene sine og bedre sine levekår, sier han. – Det var her Norsk Folkehjelps støtte ble uvurderlig.

I begynnelsen konsentrerte Norsk Folkehjelp innsatsen om nødhjelp til et samfunn som sloss for å komme seg på beina igjen.

FOLKEMORDET 1994

- **6. april:** Flyet med Rwandas president Juvénal Habyarimana skytes ned over Kigali og presidenten omkommer. Nedskytingen utløser folkemordet mot tutsiene.
- **7. april:** Drapene intensifieres. Regjeringssoldater og Interhamwe-militsen går fra hus til hus og massakrerer tusenvis av tutsier.
- **21. april:** FN forlater Rwanda og trapper ned styrkene sine fra 2500 til 270 soldater.
- **4. juli:** Opposisjonshæren RPF, ledet av nåværende president Paul Kagame, inntar Kigali, Rwandas hovedstad.
- **18. juli:** RTF annonserer at krigen er over.
- **8. november:** FN etablerer en internasjonal domstol for folkemordet.

Oppbygging av helse- og rettsvesen, rekruttering av kvalifisert personell og direkte støtte til sårbare grupper var noen av nøkkelaktivitetene. Etter hvert ble det utformet programmer der lokalbefolkningen fikk tilbud om utdanning og yrkesopplæring slik at de kunne bidra i gjenoppbyggingen.

Ved hjelp av støtten fra Norsk Folkehjelp gjennomførte Ubutwari bwo kubaho et intensivkurs i økonomistyring, og kjøpte en minibuss som de brukte til å tilby transport til lokalbefolkningen.

– Da vi startet minibussprosjektet, begynte pengene å strømme inn, minnes Theodosie Mukarutabana. Hun var en av de første medlemmene i Ubutwari bwo kubaho, og sitter nå i styret.

– Inntektene ble delt mellom oss medlemmer slik at vi kunne betale skolepenger, helseforsikring og dekke våre grunnleggende behov, som mat og klær. Senere investerte vi i husdyr for ytterligere å øke inntektene våre. Men det aller viktigste resultatet av støtten fra Norsk Folkehjelp var at vi fikk muligheter til å utvikle våre kunnskaper og ferdigheter.

Hun får støtte fra Françoise Mukagatara [58], et annet medlem, som sier at dette også hjalp de overlevende til å bearbeide traumene etter grusomhetene.

– Når du er sulten, går til sengs på tom mage, og ikke klarer å forsørge familien din, begynner du å lure på hvorfor du overlevde. Men når du kommer i gang med å utvikle og forbedre levekårene dine, vokser håpet om en bedre framtid. Dermed går også bearbeidningen av traumene raskere, sier hun.

FREDELIG SAMEKSISTENS. Parallelt med at medlemmene i Ubutwari bwo kubaho bygde opp livene sine igjen, ble organisasjonen Abaruhu stiftet i 1995 for å bringe overlevende kvinner og kvinner som var gift med overgriperne sammen og anspore dem til fredelig sameksistens. Uten stabile inntekter strevde kvinnene med å klare hverdagen etter folkemordet. Så da Norsk Folkehjelp tilbød sin støtte til opplæring og etablering av inntektsgivende aktiviteter, åpnet en ny horisont seg for kvinnene.

Martha Bakayihinda, Abaruhus leder og en av stifterne, sier at Norsk Folkehjelp bidro med hardt tiltrengt kapital slik at organisasjonen kunne vokse og utvide sin virksomhet. Samarbeidet begynte i 1997, og gikk i hoved-

sak ut på rådgivning, opplæring og økonomisk bistand.

Takket være denne støtten kunne Abaruhu utvikle og sette i gang små inntekts-givende virksomheter for medlemmene, inkludert et kommersielt prosjekt for å dyrke sopp.

FRANØDHJELP TIL UTVIKLING. Etter hvert som landet steg reiste seg etter folke-mordet, tok gjenoppbyggingsarbeidet en annen retning, fra nødhjelp til utvikling. Slik endret også Norsk Folkehjelps innsats seg. Ifølge Róisín Devale, organisasjonens land-direktør i Rwanda, er arbeidet nå konsen-trert om kvinners rettigheter, styrking av sivilsamfunnet, oppfordring til folkelig deltakelse, juridisk bistand og antikorrup-sjon.

– Demokrati er fundamentet for bære-kraftig utvikling, og sivilsamfunnet spiller en viktig rolle i å forsvare innbyggernes rettigheter og sikre demokratiske spille-regler, sier hun. – Vi støtter sivilsamfunns-organisasjoner [CSO] og sørger for at de får nødvendig kunnskap for å opprettholde et stabilt demokrati, bidra til at innbyg-gerne deltar i styrende organer og sikrer at lederne følger folkets vilje. Da vi startet dette arbeidet, hadde CSO-ene ikke så stor kunnskap om menneskerettigheter og sin egen rolle i å sikre et godt styresett. Men de siste 15 årene har de blitt mer selvsikre og hjelper innbyggerne til å få sin stemme hørt. Det er dette som er Norsk Folkehjelps største bidrag.

KVINNER KAN. En annen av Norsk Folke-hjelps samarbeidspartnere i Rwanda er Tubibe Amahoro [Å så fred], en lokal orga-nisasjon som arbeider for et mer rettferdig samfunn gjennom å sikre at befolkningen er informert om deres juridiske rettigheter og plikter og ha tilgang på juridisk hjelp.

Tubibe Amahoro jobber for å hindre og følge opp saker som omfatter kjønnsbasert vold, og for å stimulere folk til å engasjere seg i offentlige politiske spørsmål og utvi-klingsprosesser.

Programmet Kvinner Kan, som drives av Pro-Femmes Twese Hamwe – en para-plyorganisasjon for grupper som arbeider for likestilling og rettferdighet – har også spilt en tydelig rolle i å styrke rwandiske kvinners selvtilit og troen på egne krefter. Dette har ført til at kvinner får stadig større påvirkningskraft. For Devale er dette et bevis for at samarbeidet med CSO-ene er en måte å styrke og forvandle en nasjon på.

– Vårt mål er å bidra til at folk på demo-kratisk vis får tilgang til makt og ressurser, slik at de kan bestemme over det som angår deres egne liv. Dette er ikke bare en strategi for Norsk Folkehjelp, det er hjerte og sjel i hvem vi er og hva vi gjør, sier hun.

At arbeidet har gitt resultater, kan The-odosie Mukarutabana bekrefte: For 25 år siden var livet meningsløst; hun trodde aldri hun ville komme over tapet av mannen og barna og noen gang kunne glede seg over tilværelsen. Nå er Rwandas befolkning på god vei til å overvinne det grusomme fol-kemordet og gjenoppbygge landet sitt.

Fengslet

PHNOM PENH: Enten det er å kalle regjeringspartiet autoritært, kaste en sandal på en plakat med bilde av statsministeren eller kreve et fredelig regimeskifte, blir det stadig mer farlig å kritisere den kambodsjan-ske regjeringen – ikke minst på facebook.

GEORGE WRIGHT [tekst]
REUTERS/SAMRANG PRING [foto]

Få vet dette bedre enn Kung Raiya. I 2015 ble han bundet og kastet inn i en politibil mens han var i ferd med å avslutte sin siste eksa-men på universitetet. Forbrytelsen hans? Å legge ut en melding på facebooksin sin som etterlyste en «fargerik revolusjon».

– Før jeg skrev fargerik revolusjon hørte jeg at statsminister Hun Sen brukte uttryk-ke og advarte mot dette på et møte med soldatene, og da lurte jeg på hva det var, forteller Raiya til Appell på en kafé i hoved-staden Phnom Penh.

– Etterpå, i klassen, tok jeg det opp med samfunnslæreren min, og han sa at det var som en demonstrasjon. Jeg synes demon-strasjoner er en riktig måte å uttrykke våre meninger og ønsker på, men jeg trodde ikke at jeg brøt noen lover da jeg la ut meldingen på facebook, tilføyer han.

Etter arrestasjonen, som Raiya sammen-ligner med kidnapping, ble han tiltalt for å ha oppfordret til kriminelle handlinger og til slutt idømt en fengselsstraff på 18 måneder.

STRAFFET FOR YTRINGER. Raiya sak var den første i det som virker som en uendelig liste over kambodsjanere som har blitt kastet i fengsel fordi de har kritisert regjeringspar-tiet på facebook. De fleste har blitt mål for

UTSTILLINGSVINDU: Folkemordet mot tutsiene la Rwanda i ruiner og ødela all infrastruktur. I dag er Kigali en moderne storby og Rwanda er en av de raskest voksende økonomiene i Afrika.

for facebookmeldinger

DØMT: Kung Raiya (midten), eskorteres til rettsaken i Phnom Penh. Universitetsstudenten ble dømt til 1 ½ års fengsel for en Facebookpost for regimeendring.

vagt formulerte lover om oppfordring til kriminalitet, mens en håndfull har blitt ofre for den nye lese-majeste- lovgivningen [majestetsforbrytelse] som forbyr kritikk av monarkiet.

I forkant av fjorårets valg ble det gjennomført en omfattende aksjon mot politiske motstandere, uavhengige medier og kritiske røster i sivilsamfunnet.

FENGSELET FOR SANDALKASTING. Verdens lengst regjerende statsminister har vært åpen om hvordan hans regime overvåker landets «netizens».

– Vær så god, politi og overvåkingstjeneste, avslør gjerne all den teknologien vi har til å oppspore facebookbrukerne, sa Hun Sen i en tale i 2018.

En av de mest beryktede sakene gjaldt fagforeningsaktivisten Sam Sokha, som rømte landet etter at en video av henne der hun kastet sandalen sin på en plakett av Hun Sen gikk viralt. Hun ble fengslet i to år etter at hun ble utvist av thailandske myndigheter i fjor.

I år ble en ung homofil mann arrestert for å holde en direktesendt tale på facebook der han fornærmet Khmer-folket etter at han var

blitt utsatt for noe som viste seg å være et homofobisk overfall. En tilhenger av opposisjonen ble arrestert fordi han hadde hilst nye takster for riseksport velkommen i en facebookmelding.

ÅPNER FOR KRITISKE RØSTER. Phil Robertson, visedirektør i Asia-divisjonen i Human Rights Watch, sier at myndighetene angriper facebookbrukere fordi sosiale medier har gitt rom for kritiske røster på en måte landets tradisjonelle medier, som er nærmest totalt kontrollert av regjeringen, ikke gjør.

– Uavhengige aviser og tv- og radiostasjoner i Kambodsja har blitt oppkjøpt, stengt eller gått over til nett, og det første de som har klart seg gjør er å åpne en facebook-side og starte direktesendinger. Så regjeringens kampanje mot uavhengige medier og deres brukere fortsetter på facebook, sier han.

Statsminister Hun Sen var sent ute med å innse betydningen av sosiale medier, mens opposisjonspartiet CNRP hev seg på den gigantiske facebookbølgen før valget i 2013 og manglet bare sju seter i parlamentet på å vinne en sjokkseier.

Etter dette har Hun Sen fullstendig omfavnet facebook og har nå mer enn elleve mil-

lioner likes på sin personlige side, selv om flertallet av disse kommer land som India, Filippinene og Brasil – alle kjent som land som har et stort antall av såkalte click farms som produserer klikk på bestilling.

– Fordi han tror at han forstår den makten som ligger i sosiale medier, skjønner han også viktigheten av å kontrollere dem og snu det til sin fordel, og avlede og bekjempe andres forsøk på å bruke dem mot ham, sier Robertson.

– I den forstand tror jeg statsminister Hun Sen betrakter facebook som et toegget sverd, og han gjør alt han kan for å forsikre seg om at han er den som står for nedhoggingen og ikke den som blir hogd ned.

VEIER FOR OG IMOT. – Sannsynligheten for at Hun Sen går i Kinas og Vietnams fotspor og blokkerer facebook, helt eller delvis, er liten, sier Robertson i Human Rights Watch.

– Facebook har blitt en for stor del av kambodsjanernes hverdag til at regjeringen kan stoppe den. Dette er den eneste sikre måten å få alle facebookbrukerne i Kambodsja imot seg på den, og statsminister Hun Sen er for smart til å forsøke seg på dette. I stedet vil han fortsette med å straffeeforfølge kritikere ved hjelp av strenge lover og dermed skremme resten, sier San Ratha. Han er en aktivist som i fjor ble arrestert om morgenen på bryllupsdagen sin fordi han tre måneder tidligere hadde kalt regjeringen autoritær i en facebookmelding, forteller at han fremdeles veier for og imot om han skal fortsette å formidle det han ser på som konstruktiv kritikk av regjeringen til sine mer enn 145 000 følgere.

Kung Raiya, som har fortsatt å kritisere regjeringen etter at han ble løslatt fra fengselet i 2016, forteller at mange av vennene hans lager nye facebookprofiler under pseudonym for å få fram meningene sine.

– Jeg har mange venner, og etter at jeg ble arrestert, stoppet de fleste med aktivitetene sine. Det er ikke som før; de er bekymret for sikkerheten sin. Noen lager falske kontoer, men på sine reelle facebooksider uttrykker de seg ikke slik de gjorde tidligere, sier han.

[Skrevet i samarbeid med Mech Dara]

Menneskene ingen vil ha

Januar 2019: Det er vinter, og det blåser kaldt på den greske øya Chios, øst i Egeerhavet. En mann kommer humpende mot meg på krykker og spør om jeg kan hjelpe ham. Det ene beinet hans er amputert. – Jeg må få kona mi inn i en konteiner, sier han fortvilet.

HEIDI MOGSTAD [Tekst]

Jeg er på Chios for å jobbe for norske Janne Hegna og organisasjonen IRIS. Vi deler ut toalettartikler til barnefamilier utenfor flyktningleiren Vial. Mannen med krykkene er kurder fra Irak. Han har flyktet sammen med sin høygravide kone, deres fem år gamle datter og sønnen på to år.

Familien er det som greske myndigheter og UNCHR klassifiserer som «sårbare». Det betyr at de skal få raskere behandling av asylsøknaden sin. Ekstra sårbare familier blir også overført til leiligheter betalt av FN. Men begge deler tar ofte lang tid. Den kurdiske familien kom til Chios for to dager siden. Mens de venter på å bli registrert, bor de i et provisorisk telt rett utenfor leiren. Teltet er satt sammen av plastduker bundet fast til bakken for å unngå at det blåser vekk.

– It is not good for my wife, sier mannen. Jeg nikker. Men dessverre kan jeg ikke hjelpe dem. Vial er styrt av den greske hæren, som ikke gir frivillige aktører tilgang til leiren. Det eneste jeg kan tilby er en pose toalettartikler og noen tepper.

LIVET I FLYKTNINGLEIREN. På Chios er det nå bare én flyktningleir. I løpet av høsten og vinteren 2017 la myndighetene ned flere uoffisielle leirer og overførte alle til den militærkontrollerte leiren Vial, som raskt ble overfylt.

GAVER: Janne Hegna ved konteinerhavna der sortering før distribusjon foregår. FOTO: EIRIK SOLHEIM

KØ: Distribusjon av toalettartikler. FOTO: EIRIK SOLHEIM

I vinter intensiverte greske myndigheter overføringen av flyktninger til fastlandet, men det er fortsatt ikke nok konteinere til alle her. Mange bor i skrøpelige telt, uten tilgang på vann og elektrisitet. Når det regner kraftig, slik det ofte gjør om høsten og vinteren på Chios, renner kloakken inn i teltene. Noen ganger er det slanger og rotter på gulvet.

– I sleep on plastic, sier en ung flyktning fra Kongo. Fordi vi bare har ressurser til å dele ut ett teppe til hver, må han velge om han skal ha det over eller under seg.

I leiren er det ofte bråk og slåsskamper,

kriminalitet og seksuell vold. Mange forteller at de er redde og har vondt for å sove på grunn av alt bråket. De føler seg også unyttige og overflødige fordi de ikke kan jobbe og forsørge seg selv og sine barn.

EN MENTAL HELSEKRISE. Mange frivillige erfarer at det er de unge, mannlige flyktningene på Chios som sliter aller mest. En av årsakene er at de systematisk blir diskriminert i asylsystemet. Menn og gutter over 18 år må ofte vente opptil fire år på sitt første intervju. Å leve i usikkerhet over så lang tid

LEIREN: Utenfor Vial flyktningleir. FOTO: HEIDI MØGSTAD

tærer på kropp og sinn. De store forekomstene av depresjon, selvmordsforsøk og selvskading har fått Leger Uten Grenser til å karakterisere tilstanden på de greske øyene som en mental helsekrise.

Leiren Vial ligger i en nedlagt aluminium-fabrikk åtte kilometer utenfor byen, langt fra butikker, sjøen og lokale grekeres hverdagsliv. Området brukes fremdeles til søppelfylling og avfallssortering. Inntil nylig betalte FN for busser som transporterte flyktningene til byen seks dager i uka. Nylig ble denne tjenesten stanset, og nå må flyktningene enten gå i flere timer eller bruke av de knappe månedspengene sine på taxi.

LOKAL MOTSTAND. I flere år har frivillige jobbet utrettelig for å bedre hverdagen til flyktningene på Chios. Men hjelpearbeidet er vanskelig. De siste årene har det vært en økende lokal motstand mot både flyktninger og frivillige. Motstanden har tatt ulike former. De verste er voldelige angrep utført av en relativt liten fascistisk gruppe. I 2016 ble flyktningleiren Souda angrepet av fascister som kastet steiner og molotovcocktails på teltene. Flere telt brant ned, men heldigvis ble ingen flyktninger alvorlig skadet.

Frivillige har også blitt truet og angrepet. I tillegg har en gruppe innbyggere demonstrert jevnlig mot utvidelsen av Vial, samt mot byggingen av et nytt sykehus som er ment å tilby helsehjelp til både flyktninger og lokale. I oktober støttet rundt 1100 foreldre en underskriftskampanje for å hindre at flykt-

FOTO: KRISTINE KOLSTAD

FALSKE RYKTER: Iris-senteret før det ble tvangsstengt.

ningbarn fikk tilgang til undervisning på greske skoler om ettermiddagen.

Janne Hegna har brukt mye tid på å pleie relasjoner med lokale grekere, og understreker at mange er positive støttespillere. Men hun har også møtt mye motstand. I januar 2017 leide IRIS et senter i gåavstand fra leiren, der flyktningfamilier kunne komme for å dusje, ta lusekur, få nye klær, slappe av, drikke te og leke. I oktober 2018 ble imidlertid senteret tvangsstengt. Noen i landsbyene hadde satt ut falske rykter, og Hegna ble trukket for retten. IRIS leter nå etter et nytt senter, men svært få grekere er interessert i å leie ut. I mellomtiden må de distribuere nødhjelpen utenfor det høye gittergjerdet rundt leiren.

Hegna gir ikke opp, men hun er skuffet og sint over Norges – og Europas – manglende vilje til å ta imot flere flyktninger. Hun beskriver hjelpearbeidet som en motpol til fremmedfiendtlige strømninger og politisk ansvarsfraskrivelse.

IRIS

- IRIS er en frivillig organisasjon opprettet av norske Janne Hegna i januar 2018. Organisasjonen drives av frivillige hjelpearbeidere fra hele verden som jobber ulønnet på øya Chios i Hellas med å bistå mennesker på flukt. Hjelpearbeidet består i hovedsak av distribusjon av klær, sko, tepper og toalettartikler.
- Noen av flyktningene har frivillige nøkkelroller i IRIS. Deres språkkunnskaper, sosiale ferdigheter, kulturelle forståelse og kjennskap til forholdene i leiren er uvurderlig for det arbeidet organisasjonen gjør. I tillegg er mange naturlige lederskikkelser.
- IRIS konsentrerer seg i første rekke om barnefamilier, men deler ut klær og andre artikler til alle flyktninger på øya, uavhengig av alder, kjønn og nasjonalitet. IRIS støtter også en gruppe albanske migrantfamilier som lever i fattigdom ikke langt fra Vial.

LES MER PÅ [HTTPS://IRISCENTER.NO](https://iriscenter.no)

APRIL 2019. Jeg er tilbake på Chios for å jobbe for IRIS. Vi besøker barnefamilier som er blitt overført til leiligheter, og i en av dem møter jeg et kjent fjes. Det er den kurdiske mannen med det amputerte beinet. Han smiler blekt og inviterer oss inn. Leiligheten er mørk og klam. I stua møter vi kona hans og de nå fire barna. De smiler høflig, men er tomme i blikket. Vi blir raskt tilbudt te eller kaffe. Mens kona forsvinner på kjøkkenet, forteller mannen at han har sterke fantomsmerter. Men det er ventingen som er verst. Etter tre måneder venter de fortsatt på sitt første asylintervju.

Den kurdiske familiens historie er beskrivende for mange sårbare familier på Chios. Når de først kommer hit, møter de et mottakssystem som er overbelastet og ute av stand til å tilby dem et trygt og verdig bosted. De fleste av leilighetene er knøttsmå og i dårlig stand. Noen familier har klart å skape en noenlunde hjemmekoselig tilværelse og samhold med flyktninger i naboileilighetene. Men mange føler seg glemt og isolert.

Retten til å si nei til gruvedrift

Det idylliske lokalsamfunnet Xolobeni ligger i Wild Coast-regionen på den sørafrikanske østkysten. Nå trues det av planene om å etablere det som kan bli den største åpne titangruven i Afrika.

REKANG JANKIE [tekst] – mediekontakt i Alternative Information and Development Center (AIDC) og grunnlegger og redaktør i theprogressivecorner.com

Det er gruveselskapet Transworld Energy and Mineral Resources (TEMS) – et datterselskap av det australske selskapet Mineral Resource Commodities (MRC) – som nå har kastet sine øyne på Xolobeni. Får de det som de vil, vil det få så ødeleggende konsekvenser for det frodige landskapet og menneskene som

bor der at det aldri kan rettes opp igjen.

Planene har imidlertid møtt stor motstand i lokalbefolkningen, ledet av organisasjonen Amadiba Crisis Committee (ACC), som ble stiftet i 2007. ACC og Xolobeni-samfunnet er blant de få som har lyktes med å utfordre gruveindustrien, men seieren er ikke vunnet for godt og den har heller ikke vært uten tap.

MOTSTANDEN BLIR ORGANISERT. Xolobeni-samfunnets kamp mot gruen strekker seg tilbake til 1990-årene, da TEMS begynte å utforske muligheten for gruvedrift i regionen. I 2002 ble det bekreftet at det fantes store mineralforekomster i området, og motstanden økte. Den ble imidlertid ikke tilfredsstillende organisert før AAC ble dannet i 2007, noe som framskyndet regjeringens beslutning om å gi konsesjon til MRC med ett år.

Den opprinnelige strategien til ACC ble utformet rundt en erklæring om kollektive rettigheter, og prosessen førte til utstrakt lobbyvirksomhet overfor en rekke aktører, fra lokale myndigheter til sivilsamfunnsorganisasjoner. ACC fikk bygget opp en bred allianse av støttespillere, men det endret ikke situasjonen siden avgjørelsen lå i statens hender. Det ble derfor nødvendig å gå til rettslige skritt for å stanse tildelingen av gruverettighetene til det australske selskapet.

AVGJØRELSE I HØYESTERETT. I november 2018 kulminerte den elleve år lange kampen i høyesteretten i Pretoria North High. Dommen ble omtalt som Retten til å si nei. Høyesterettsdommen stadfestet at Xolobeni-befolkningen måtte gi sin fulle tilslutning før

ORGANISERING: Utviklingen i Xolobeni bestemmes til har til å ta vare på miljøet og skape en bærekraftig

noe gruvevirksomhet kunne finne sted på deres landområder. Alle forsakelsene, slitasjen på lokalsamfunnet og den årelange kampen for å utfordre gruveselskapet og regjeringen gjennom møter, opprop og demonstrasjoner, skjedde ikke forgjeves.

Nonhle Mbuthuma, talsmann for ACC, påpeker at valget om å ta saken til retten også ble gjenstand for kritikk.

– Regjeringspartiet ANC er fremdeles i manges hjerter i Sør-Afrika, og de syntes at det var en stor feiltakelse å gå til rettssak mot regjeringen. Men avgjørelsen ble tatt ut fra erkennelsen av at hvis privat sektors ødeleggende praksis blir godkjent av regjeringen, er det bare staten som kan hindre dette – gjennom press fra sivilsamfunnet.

FOLKET VS. STATEN. Beslutningen om å bringe saken inn for retten er delvis et ledd i en større utfordring i dagens Sør-Afrika. Et samfunn som en gang ble bygget på å gi folket rettferdighet har utviklet seg til et punkt

TROSSER TRUSLER: ACC-aktivister trosser draps- og voldstrusler for å hindre at Xolobeni blir ødelagt av gruvedrift. FOTO: AIDC

syvende og sist av innbyggerne selv gjennom bunnsolid organisering og den forpliktelsen folk vet de framtid. FOTO: AIDC

der befrierne nå truer deres rettigheter.

Ministeren for mineralressurser, Gwede Mantashe, konkretiserte denne motsetningen i et intervju med News24, der hun forklarte hvorfor departementet besluttet å anke dommen i høyesterett.

– Hvis vi krever full tilslutning fra lokalsamfunnet før beslutninger om for eksempel gruvedrift kan tas, overfører vi makten fra staten til lokale myndigheter. Hvis vi gjør det, skaper vi en kaotisk situasjon.

ACC mener at den gamle tradisjonen som innebærer at avgjørelser som angår folket tas ovenfra, fra statlige organer som ikke er motakelige for innspill, står i motsetning ikke bare til organiseringen av livet på landsbygda men også til den fundamentale ideen om å gi folket mer makt. I stedet for å støtte en slik tanke, har departementet tatt høyesterettsdommen som en grunnleggende utfordring.

Departementet for mineralressurser fortsetter å dytte gruvedriften på Xolobeni-samfunnet. I tillegg til at høyesterettsdom-

men ankes, har minister Gwede Mantashe også foreslått å gjennomføre en undersøkelse for å finne ut hva innbyggerne ønsker. Medlemmene i ACC har all grunn til å være skeptisk til troverdigheten av en slik undersøkelse. Som Nonhle Mbuthuma påpeker, har det anstrengte forholdet mellom departementet og lokalsamfunnet ført til at innbyggerne tviler på både legitimiteten av og motivet for denne undersøkelsen. ACC argumenter også med at det ikke står noe sted i dommen at en slik undersøkelse skal gjennomføres.

VOLD OG DRAP. Drapet på ACC-lederen Sikhosphi «Bazooka» Rhadebe i 2016, og talløse eksempler på vold mot aktivister i Xolobeni, viser til det fulle hvilken pris motstanderne av gruvedriften betaler. Personer som Siya Ndovela er helt klar over farene.

– Hvis de planlegger å drepe oss, får de bare gjøre det. Vi gir aldri fra oss for fedrenes land, sier han.

Den konstante voldstrusselen rammer dessverre ikke bare aktivistene i Xolobeni. En nylig publisert rapport fra Human Rights Watch viser hvordan motstanderne av gruvedrift over hele landet utsettes for vold og får eiendommene sine ødelagt.

Disse truslene forsterkes av regjeringens manglende forsvar av lokalsamfunnets rettigheter. Og når truslene fører til tap av liv, som i Rhadebes tilfelle, ser det ut som om myndighetene er ute av stand til å straffe de skyldige og skape rettferdighet.

Viljen til å kjempe for sine rettigheter og utholdenheten til å holde kampen oppe i tiår er ikke noe nytt fenomen for folk i Xolobeni. Ndovela sier at denne kampen er tett forbundet med Mpondo-opprørene mot det illegale styret til apartheidregjeringen. Den eneste forskjellen denne gangen er hudfargen til maktøverne.

ALTERNATIVER TIL GRUVEDRIFT. I sin innvielsestale i 2018 proklamerte den sørafrikanske presidenten Cyril Ramaphosa at gruvedrift er framtidens industri. Men dette perspektivet går dårlig overens med holdningene i Xolobeni-samfunnet. Som vi har sett i andre gruvesamfunn over hele verden, vil miljøskadene gruveindustrien forårsaker gi langvarige virkninger. Mange er også bekymret for de store negative helseeffektene som kan være forbundet med gruvedrift som foregår i dagbrudd – der utvinningen skjer på jordas overflate.

Gruvemosstanderne har blitt hengt ut av gruvelobbyen for å være bakstreverske og hindre utvikling, men mange er ikke enig i det. Mbuthuma, Ndovela og andre ønsker en næringsutvikling bygget på økoturisme, miljøvennlig jordbruk og andre bærekraftige løsninger. I en region som har noe av den vakreste naturen i verden, er potensialet for økoturisme åpenbart for alle besøkende. Kombinert med en rik politisk og historisk historie, ligger alt til rette for at turisme kan bli en hovednæring. Xolobenis fruktbare jord egner seg også ypperlig for jordbruksutvikling.

Etableringen av noe så ødeleggende og kortsiktig som gruveindustrien vil sette disse næringsmulighetene på et sidespor. Det er vanskelig å tenke seg at turister vil ønske å besøke en region som en gang var vakker, bare for å stirre på et titandagbrudd og puste inn skadelig røyk.

Honduras: – All protest blir sett på som et

ANGREP PÅ MYNDIGHETENE

Den honduranske presten Padre Melo drikker svart kaffe med sukker i et vinterkaldt Oslo. Snart er han på vei til Bergen, for å snakke om flyktningkrisen i Mellom-Amerika. Men først skal han besøke fagforbundet El og IT. Han synes hotellet er altfor fint; selv har han vokst opp på landsbygda i Honduras.

ANNE HÅSKOLL-HAUGEN [tekst og foto]

– Mange spør meg: Hva gir oss krefter til å fortette å kjempe for folks rettigheter til tross for alle overgrepene fra myndighetene og de private selskapene? Svaret er at vi tillater oss glede. Vi setter på musikk og danser. Mange av demonstrasjonene avslutter vi dansende i gatene, sier presten.

Det kan kanskje virke merkelig, for det er ikke ufarlig å være menneskerettighetsaktivist i Honduras. Da Padre Melo var i Norge i 2015 for å ta imot Raftoprisen, sa han til VG: «Jeg kommer nok ikke til å dø av naturlige årsaker». Frykten hans er ikke ubegrunnet. Byer i Honduras har flere ganger toppet listene over verdens mest voldelige. Og er du aktivist eller journalist, er du mer utsatt enn andre. Både Human Rights Watch og Amnesty rapporterer om alvorlige overgrep mot sivilsamfunnsorganisasjoner i landet. Og bare uker før Padre Melo kom til Norge ble to aktivister i en annen av Norsk Folkehjelps partnerorganisasjoner, MADJ, skutt og drept. Likevel mener presten at honduranere vil

greie å fortsette engasjementet fordi de klarer å holde gleden ved like.

– Myndighetenes mål er å utvinne det som finnes i naturen med minst mulig innsats og kostand, for å tjene mest mulig. Slik skaper de enorm rikdom for seg selv og enorm fattigdom for alle oss andre. Det er dette vi

protester mot, sier Padre Melo.

Han sier politiet og militæret beskytter elitene mot folket, ikke omvendt, slik det burde være.

– Derfor vil flere vil dø i denne konflikten. Jeg sier ikke det for å være dramatisk, men fordi det er sant.

FAKTA

- **Hvem:** Ismael Moreno Coto, bedre kjent som Padre Melo [61]
- **Hvor:** Honduras
- **Hva:** Prest og leder for analyse-senteret ERIC og Radio Progreso, som Norsk Folkehjelp og El og IT Forbundet har støttet i mange år. Radio Progreso er en av få uavhengige radiokanaler i Honduras. I 2015 fikk Padre Melo Raftoprisen for sitt forsvar av ytringsfriheten i et av verdens mest voldelige land.

SVERTEKAMPANJER OG VOLD. I Honduras blir all protest sett på som et angrep på myndighetene, mener presten. Og Padre Melo har lang erfaring med hvordan myndighetene jobber for å stilne sine kritikere.

– En metode er å ignorere oss. Avisene skriver aldri om alt det gode arbeidet vi gjør lokalt, aldri om rapportene vi skriver eller hvordan vi lever på landsbygda. Vi eksisterer ikke, sier presten.

De eneste gangene aktivistene er synlig i offentligheten er når de blir utsatt for svertekampanjer, forklarer han.

– Jeg er prest og radioaktivist og har viet livet mitt til å forsvare dem som lider. Men ifølge avisene er jeg en kriminell, en terrorist, en voldelig opprører. Alltid er det nye sverte-

HÅP: Padre Melo mener at den internasjonale solidariteten som aktivister fra Honduras opplever, er viktig for å bevare håpet.

kampanjer mot meg – den nyeste påstår at jeg er alkoholiker og pedofil. Andre påstår jeg smugler våpen eller er en del av narkotika-kriminaliteten. Slik forsøker myndighetene å få folk til å vende seg mot meg.

TILBUDDT BESTIKKELSER. Kampanjene foregår i aviser, på sosiale medier og plakater og flygeblader. Padre Melo forteller at han også har blitt tilbudt penger for å tie stille. Han har blitt tilbudt store beløp til seg selv, men også i form av støtte til radiodriften – men bare hvis de slutter å snakke om politikk. Han har også fått tilbud om trematerialer, nok til å

legge nytt tak på alle husene i landsbyen.

– For noen år siden ble jeg til og med tilbudt en menneskerettighetspris av myndighetene mot at jeg sluttet å engasjere meg. Jeg forklarte at jeg ikke kunne ta imot en menneskerettighetspris av landets største overgriper.

En annen metode er å bruke loven. Demonstranter blir fengslet og dømt for å forstyrre ro og orden, eller de blir anklaget for å være terrorister. Padre Melo har også opplevd at radiomasten deres har blitt ødelagt så det ikke har vært mulig å gjennomføre sendinger. Trusler er heller ikke uvanlig.

– Til dels oppnår myndighetene det de vil – folk tror på det de formidler om oss, og mange mener jeg er terrorist. Slik lykkes de også med å skape frykt. Det er vanskelig å få folk til å engasjere seg – de er redd for konsekvensene.

EN ENKEL MANN FRA LANDET. Padre Melo beskriver seg selv som en enkelt mann fra landsbygda. Han vokste opp i en bondefamilie og synes selv han er privilegert som fikk en oppvekst blant vanlige folk. Slik lærte han hvor skoen trykker.

– Faren min var engasjert i fagforeningen. ►

RAFTOPRISEN: I 2015 fikk Padre Melo Raftoprisen for sitt forsvar av ytringsfriheten i Honduras, et av verdens mest voldelige land.

Jeg lærte mye av å se hvordan han arbeidet og kjempet for sine egne.

Men da Padre Melo var 15 år, ble faren skutt og drept. Det gjorde dypt inntrykk på ham, og det skulle gå noen år før han selv ble engasjert i den samme rettighetskampen. Han begynte på universitetet og ble med i et politisk miljø der. Han sier han glemte den kristne troen sin i disse årene.

– Men en dag leste jeg om en prest i El Salvador som hadde blitt drept for sitt engasjement for bønders rettigheter. Jeg tenkte at noen måtte følge i hans fotspor; noen måtte fortsette der han slapp. Og denne noen bestemte jeg skulle være meg.

Slik fant han veien tilbake til kirken – en viktig institusjon for organisering av folk i Mellom-Amerika. Og siden har ikke mistet sin tro. Nå gir den ham mot til å fortsette.

– Jeg jobber for frigjøring av de undertrykkede i landet vårt, og jeg er selv en av dem, sier han.

– VI FÅR NÆRING AV INTERNASJONAL SOLIDARITET.

Når Padre Melo snakker om hvordan de klarer å stå i rettighetskampen til tross for alle truslene, er det én ting til han vil legge til. For like viktig som å beholde håpet og gleden er den internasjonale solidariteten de opplever fra organisasjoner i mange land.

– Vi næres av den internasjonale solidariteten. Gjennom den blir vi styrket i vår kamp, sier han.

Han mener det er tre ting de trenger fra det internasjonale samfunnet. Det første er medieoppmerksomhet rundt arbeidet de gjør og overgrepene de blir utsatt for. Det gir dem en liten sikkerhet – det er vanskeligere å ta livet av mennesker som har vært synlige i internasjonal presse og vanskeligere for myndighetene å stå i den negative oppmerksomheten slike drap fører med seg. Det andre han ønsker seg er at utenlandske investorer, som for eksempel norske Norfund, stiller tydelige krav til private selskaper og banker de benytter seg av.

– Og det aller største for oss ville være om flere lands myndigheter anerkjenner at vår kamp mot myndighetens utviklingsmodell er legitim, sier presten.

Og det mener han må komme fra land som Norge, Sverige og Danmark.

– Spania vil aldri gjøre det på grunn av landets kolonihistorie. USA vil aldri gjøre det, de er på myndighetenes side. Men at for eksempel norske myndigheter gikk offentlig ut og stilte seg på vår side – det ville ha endret mye.

Han mener myndighetene i Honduras gjerne vil være med i «det gode selskap». De liker ikke negativ internasjonal oppmerksomhet, og vil ikke ha et stempel som voldelige overgripere. Derfor har slike offentlige uttalelser effekt.

– Har du hatt lyst til å gi opp? Sette deg i stolen og la det hele forsvinne?

– Aldri. Dette er ingen jobb jeg kan velge å slutte med. Det er livet mitt, det er et kall, det er den jeg er.

Et friskt pust

Thea Tveter Lysvik [26] sier ofte ja når hun blir spurt – og dermed ble hun leder av Norsk Folkehjelp Solidaritetsungdom.

GURO THOBURU [tekst]
ERIK M. SUNDT [tekst]

– Jeg har «alltid» vært engasjert, sier hun, – særlig i Palestina-spørsmålet.

Akkurat Palestina-engasjementet begynte med at ei jente som var født i en flyktningleir i Libanon startet i klassen hennes på barne-skolen, på samme tid som elevene skulle lære om Midtøsten. Jenta fortalte mye om hvor-for hun var flyktning.

– Det er få ting som gjør meg sint, men når det kommer til urettferdighet blir jeg forbanna.

AKTIVIST I BUNN. Thea vokste opp på Grorud i Oslo med alle mulige kulturer, religioner og nasjonaliteter rett utenfor døra. Det er en selvfølge å behandle alle likt.

– Vennegjengen min er i alle regnbuens farger og ingen er bedre enn andre. Jeg personlig har ikke opplevd at jeg blir behandla noe annerledes på grunn av hudfargen min, men det er mange i vennegjengen min som har blitt det, og det stikker skikkelig. De fortjener ikke det.

Etter hvert som hun ble eldre, ble hun med på demonstrasjoner mot urettferdighet og andre skjevheter i samfunnet. Ofte var hun den eneste i venneflokkene som deltok, men hun la merke til at Norsk Folkehjelp alltid var der også.

– En dag sto det en trønder på stand på høyskolen, til riktig tidspunkt. Da ble det Solidaritetsungdom, da! Men jeg er jo selvfølgelig enig i hva de står for også.

VIL VERVE FLERE UNGE. Lederen for Solidaritetsungdom var elevrådsleder på både

SØR-AFRIKA: Kampen mot arven etter apartheid er et tema som Thea brenner for.

barne- og ungdomsskolen, har gjennomført Utviklingsstudier på Oslo Met og hatt en utveksling om kjønn, rase, klasse og seksualitet ved University of Cape Town. Hvorfor akkurat hun ble valgt til leder, tror hun skyldes at hun har en litt annerledes «profil». Det var i alle fall det valgkomiteen kalte det.

– Organisatoriske ting er ikke min sterkeste side; jeg er mer aktivist. Det andre må jeg bare lære fort, sier hun og ler.

Det er ingen hemmelighet at Solidaritetsungdom vil bli større.

– Vi ønsker å ha flere lokallag med større spredning over hele landet. Og det er noe vi skal jobbe med i den perioden som kommer.

Men vi kan ikke bare stå på stand for å verve folk, vi må gjøre ting som får oppmerksomhet, som er litt «kule» og som får med ungdom. Der har vi en jobb å gjøre.

– Har dere en plan?

– Ja, vi har en plan, sier hun og smiler lurt.

SPRÅKINGEN HINDRING. Akkurat hva denne planen går ut på skal hun snakke videre med styret om. Men Theas hjerte banker allerede for å forenkle ting for medlemmene som allerede finnes.

– Vi liker å skryte på oss at vi er en inkluderende organisasjon, og det er vi. Vi får ofte spørsmål om hvordan vi klarer å være så inkluderende for alle mulige folk som har lyst til å være med. Noe av grunnen til det er at styret, særlig før siste årsmøte, har jobbet for å gjøre alle dokumentene våre folkelige og forståelige, slik at språket ikke står i veien for engasjementet. Vi er en ungdomsorganisasjon. Da må vi kunne snakke litt rett fra levr. Språket skal ikke være noe hinder, det er viktig for meg.

ET STORT DILEMMA. Thea er kjent for å være sta og en som ikke gir seg så lett. For en tid tilbake var hun med på en medlemsreise til Rwanda og fikk kjenne på et stort dilemma.

– Regjeringen i Rwanda har veldig strenge regler for hva folk har lov til å snakke om i offentligheten, blant annet homofili. Det finnes dem som jobber med disse temaene, men hvis Norsk Folkehjelp hadde inngått samarbeid med dem, hadde de ikke greid å jobbe så skjult som de gjør. Så det er en diskusjon vi må ta. Skal Folkehjelpa være i Rwanda og spille på lag med det jeg kaller et diktatorstyre, eller skal vi trekke oss ut og ikke få gjort noen ting. Det er pest eller kolera. Jeg tror vi snakket om det to timer hver kveld på turen, men jeg vet fortsatt ikke svaret.

Det var etter studieoppholdet i Sør-Afrika Thea skjønte at hun måtte engasjere seg, og kampen mot arven etter apartheid er nok et område hun vil jobbe med.

– Jeg vet ikke hva jeg vil bli når jeg blir stor, sier hun ironisk, – men jeg har en drøm om å jobbe fulltid med det jeg gjør som frivillig i dag.

Det er i fjellet Leif Johan Monsøy [35] føler seg mest hjemme. Han hadde aldri sett for seg at et cruiseskip i nød i stormfull sjø skulle bli hans første oppdrag.

GURO THOBURU (tekst og foto)

Sommeren 2018 gjorde nordmøringen Leif Johan Monsøy alvor av planene om å melde seg inn i Norsk Folkehjelp, i Nesset lokallag. Til daglig jobber han som prosjektleder i en rørleggerbedrift, men på fritida er det fjell og snø og redning i Romsdalen han brenner for.

– Det kommer veldig mange folk hit for å stå på ski, sier han. Han er selv fjellvant, og sammen med kompisene og kona har han vært på mange fjellturer.

– Hver gang anledningen byr seg, er vi ute på tur. Det er så mange fjell her at vi nesten ikke kan gå tom for nye turer. Sunnmøre og Romsdalen er et mekka for oss som liker å gå på ski.

Stefaren til en kompis av Leif Johan er sanitetsleder i Norsk Folkehjelp Nesset, og det var han som virkelig vekket interessen for frivillig arbeid. Ungene var blitt så store at de klarte seg litt mer selv, og da passet det fint for både Leif Johan og kona å melde seg inn.

EN HEKTISK HELG. Gjennom opplæringen i fjor høst ble Leif Johan godt forberedt på det som kunne komme av skred og redning i vintervesongen. Derfor var det litt uventet at den første alarmen ikke dreide seg om det i det hele tatt, men om cruiseskipet Viking Sky. Lørdag 23. mars i år fikk skipet motorstans i Hustadvika. Det var full storm og 1373 personer om bord.

Leif Johan befant seg sammen med noen andre på deponiet på Nesset og holdt på med dagnadsarbeid på den nye bilen. Hustadvika ligger en times kjøretur unna.

– Det er litt spesielt å få beskjed om en cruisebåt som holder på å gå på grunn. Da var det bare å gjøre seg klar og sette seg i bilen, sier han.

– Hvilke tanker gjorde du deg da?

BRENNER FOR FJELL OG SNØ: Sunnmøre og Romsdalen er et mekka for folk som liker fjellturer og å gå på for nye turer, sier Leif Johan Monsøy.

Cruisebåt ble i

– De sirklet rundt hva som skjer, hva vi skal gjøre, hva som venter. Da vi kom fram var det ikke klart om skipet hadde fått i gang motoren ennå. Det var ambulanser og politider, helikoptre i lufta, Røde Kors var på plass. Det var ganske hektisk.

Det var mye som foregikk i hodet til Leif Johan på dette tidspunktet. Hva om, hvis at, hvordan... Han forberedte seg på å holde på lenge.

– Vi var der hele natta og tok imot pasienter. Redningshelikoptrene og de private helikoptrene fra oljeplattformene i nærheten hentet opp passasjerene og fraktet dem i sikkerhet. De som ikke var skadd, kom inn til oss. Vi fikk av dem vestene, noterte navnet, ga dem ulltepper. Noen av passasjerene hadde ligget i vann, noen helt under vann. De var klissvåte. Noen var redde. Men mange av dem var ved godt mot, smilte og var takknem-

FOTO: FRANK EINAR VATNE / NTB SCANPIX / NPK

UNNGIKK KATASTROFE: Lørdag 23. mars i år fikk cruiseskipet Viking Sky motorstans i Hustadvika. Det var full storm og 1373 personer om bord. 30 mannskaper fra Norsk Folkehjelp rykket ut, mens flere var i beredskap og klare til å bistå om katastrofen skulle inntreffe.

sov et par timer og så var det inn igjen til Molde for å ta imot de siste passasjerene. Vi sto igjen klar med telleapparater og mannskap, men sent på formiddagen ble det klart at de resterende skulle være igjen i båten. Hele helga var veldig, veldig merkelig, sier han og rister lett på hodet.

– Var dette noe du hadde blitt forberedt på at kunne skje?

– Nei. Vi ser for oss mange ulike scenarier, som skred i dårlig vær og skoleklasser som kan ha gått seg bort. Men ikke et cruiseskip med passasjerer og besetning på over 1300 personer. Det falt meg ikke inn. Det ble jo også ilddåpen. Men det trigget meg; jeg innså at det vi holder på med er samfunnsnyttig, at vi trengs.

Heldigvis gikk ingen liv tapt i nesten-havariet. Leif Johan har til og med en sol-skinns historie å fortelle:

– Jeg husker veldig godt ei amerikansk dame som jeg tok imot fra det ene helikopteret. Hun ble sendt på akuttstua for hun hadde vondt i føttene og var skikkelig kald. Jeg var med på å bære henne inn i ambulansen. På hotellet morgenen etter satt hun i sykehuskler i rullestolen. Da hun fikk øye på meg, vinket hun meg bort og ga meg en god klem. Hun sa at hun kom aldri til å glemme

TRENING: Leif Johan Monsøy deltok på Fagkonferanse Sanitet i år, der det legges vekt på realistiske øvelser og relevant faglig påfyll.

ansiktene våre, vi som var med og hjalp henne. Det gjorde inntrykk; det var veldig rørende at hun kjente oss igjen fra den hektiske situasjonen, midt på natta, våt og med skadde føtter. Var vi noen gang i Washington, måtte vi for all del ta kontakt, sier han og ler.

ski. – Det er så masse fjell, at vi nesten ikke kan gå tom

Iddåpen

lig for at vi var der. Vi hadde ordnet flere bord der de kunne få te og kaffe og noe å spise før de ble plassert i bussene og kjørt til hotellene. Mange kom etter hvert bort og takket oss for hjelpen, noe som var veldig koselig.

ET USANNSYNLIG SCENARIO. Leif Johan forteller at han opplevde situasjonen som ganske surrealistisk.

– Jeg dro hjem i åttetida søndag morgen,

Fagkonferanse Sanitet

I helga 5.–7. april var 270 medlemmer fra Norsk Folkehjelp samlet til Fagkonferanse Sanitet på Gardermoen. Alt var lagt til rette for noen fullspekkede dager i ekte frivillighetsånd.

GURO THOBRU [tekst]

IDA KROKSÆTER [foto]

Deltakere fra alle landets kriker og kroker ankom fredag formiddag. Kvelden var satt av til middag og foredrag om livreddende innsats. Lørdag var det tett program hele dagen, med foredrag og besøk hos utstillere som demonstrerte sitt nyeste redningsmaterieell, samt en rekke workshoper med en blanding av teori og praksis. Søndagen gikk med til flere inspirerende foredrag og frie parallellsesjoner.

– Forskjellene i deltakernes ferdighetsnivå er en utfordring, med tanke på nivået vi legger det faglige innholdet på, sier Ronny Frantzen, rådgiver på regionskontoret i Tønsberg. – Målet er at alle skal finne noe som passer dem.

MANGE FLINKE FOLK. Konferansen er blitt en svært viktig faglig og sosial møteplass for Norsk Folkehjelp.

REKORD IGJEN: 270 deltakere var samlet på årets fagkonferanse på Gardermoen.

– Det er veldig bra at lokallagene ser viktigheten av å sende folk hit. Dette er både givende og i aller høyeste grad god medlemspleie. Her får vi motiverte mannskaper i retur, sier Frantzen, og skryter av deltakerne.

– Vi hadde foredragsholdere som fortalte hvordan det hadde vært å stå i front på de tøffeste oppdragene i det siste – i Tamokdalen og Viking Sky. Slike situasjoner er en hard påkjenning, både fysisk og mentalt. I salen sitter det unge og voksne som representerer de mange fine folka som driver med

livredning. Det er så mange robuste folk rundt om i dette landet!

STORT ENGASJEMENT. At fagkonferansen i tillegg til faglig påfyll også inneholdt mange praktiske aktiviteter, er det ikke tvil om.

– Tidligere satt vi på en stol og hørte på foredrag. Nå får deltakerne jobbe med faget i praksis. Det er ut i skogen, fram med bårerne, hjerte- og lungeredning – alt det som trengs å øves på. Ferdighetene blir bedre og bedre for hvert år, og deltakerantallet bare vokser. Det viser jo at vi gjør noe riktig, sier Frantzen.

1. Navn og lokallag 2. Hvor lenge har du vært medlem i Norsk Folkehjelp 3. Hvorfor bestemte du deg for å melde deg inn

1. Ziad Altaha, Mandal
2. Siden 2016.

3. Fordi det er den beste organisasjonen i verden! Jeg ble invitert av en god venninne av meg som fortalte om Folkehjelpe. Jeg skjønte da at det var noe for meg, jeg ville engasjere meg med en gang. Jeg kom til Norge i september 2015 og i februar startet vi lokallaget i Mandal. Jeg begynte med en

gang med aktiviteter og fikk liv igjen i lokallaget.

4. Jeg er leder i lokallaget, så jeg føler at jeg har fått en rolle i samfunnet. Det har vært veldig viktig. Jeg er med på å planlegge og organisere aktiviteter, invitere folk, det er et stort ansvar for meg, som jeg liker. Jeg har fått masse hjelp på veien inn i det norske samfunnet, så jeg ville gi noe tilbake. Og så ville jeg bruke tiden på noe fornuftig. Det var en måte å bli kjent med mandalittene på.

5. Vi startet med noe som heter internasjonal kafé, da jeg bodde på asylmottaket. Jeg er fra en kultur der det er vanlig å gå på kafé, treffe venner, diskutere, spise noe. Da jeg bodde på asylmottak var det ganske dyrt å gå på kafé, og dette var bedre. Jeg har fått masse venner, det er mange som kjenner oss og vet hva vi driver med. Jeg tror vi har det største nettverket i Mandal. Jeg er veldig stolt.

– en viktig møteplass

FAGLIG MØTEPlass: Medlemmer i saniteten har stort faglig og sosialt utbytte av å delta på konferansen.

En av suksessfaktorene er at fagkonferansen imøtekommer ønsker fra medlemmene om foredragsholdere, tror han.

– Ett eksempel er foredraget til Mads Sabel, om stressmestring i pressede situasjoner. Et veldig bra tema, og både informativt og personlig.

Det er første gang fagkonferansen arrangeres på Quality Airport Hotel Gardermoen, og det er signert en treårsavtale med hotellet.

KLAR TIL ENDA BEDRE INNSATS. For Ronny Frantzen er noe av det beste med denne helga

i året engasjementet deltakerne viser i etterkant.

– Når jeg ser at folk drar hjem og legger ut bilder i sosiale medier, forteller at de har hatt det kjempebra, at de har fått et faglig utbytte og er klar til å gjøre en enda bedre innsats, da blir jeg glad, sier han.

Frantzen er fornøyd med gjennomføringen, og håper å få til en like god – eller enda bedre – konferanse neste år. Da er evalueringsskjemaet årets deltakere sender inn viktig.

– Vi jobber hele tida med å forbedre fag-

GJØR NOE RIKTIG: Ferdighetene til deltakerne blir bedre og bedre for hvert år og deltakerne er engasjerte, forteller rådgiver i Norsk Folkehjelp, Ronny Frantzen.

konferansen. Derfor trenger vi disse tilbakemeldingene. Det er her vi finner vårt forbedringspotensial, sier han, og nevner at det neste år for eksempel vil bli enda enklere å melde seg på konferansen og workshopene, og at utstillerne kanskje vil få litt større plass. Og han har allerede planen for neste års fellesbilde klar:

– Vi tar med oss et klatretau som vi former som et hjerte alle kan stå inne i. Tre hundre oransje mennesker i et hjerte, det blir moro!

i Norsk Folkehjelp 4. Hva er det beste ved å være medlem 5. Hvilke aktiviteter liker du å drive med i Norsk Folkehjelp

FOTO: ENIKKA SUNDT

1. Ammal Ahmnd Haj Mohamed, Oslo
2. Jeg ble medlem i oktober 2016.
3. Jeg var med på et arrangement som het Vårt Nabolag, og der var det SOLUng-frivillige. Jeg ville finne hva slags frivillighetsarenaer det fantes i Oslo. Så snakket jeg med ei der, var på informasjonsmøte og tenkte «dette er det jeg stiller meg bak, selvfølgelig». Og resten er historie!

4. Det er at vi har så mange engasjerte mennesker som skjønner at vi trenger å stå solidarisk innad, altså nasjonalt, men også internasjonalt, og at vi støtter retten til å organisere seg. Og her er det en åpen plass for å kunne snakke om den urettferdigheten som skjer, uten at du blir den rare og rebelske.

5. Det å snakke med unge folk om ting som påvirker oss, som rasisme og fordommer. Når du er

ung, skjønner du at språk er så kraftfullt. Hvis jeg klarer å uttrykke noe på en litt tydeligere og klarere måte, kan det hende at noen andre også får et språk som gjør at de kan forklare eller forstå en situasjon. Og jeg tror dialogen mellom oss er helt gull.

– Medlemmene våre får stadig **bedre kompetanse**

Henie Dalsaune (41) har vært med i Norsk Folkehjelp i drøyt femten år. Hun sier at det har skjedd en stor utvikling i medlemmenes kompetansenivå i løpet av disse årene.

GURO THOBURU (tekst og foto)

Etter et opphold i Tromsø flyttet Dalsaune tilbake til Nordreisa i 2004. Da var Norsk Folkehjelps lokallag der helt nyoppstartet.

– Lederen på den tida, Per Ivan Mikælsen, var en veldig god mentor og motivator. Det å være ute i naturen og i tillegg kunne hjelpe noen, var nok motivasjonen for å melde meg inn, sier hun.

VIKTIG Å TA VARE PÅ MANNSKAPENE. Det har etter hvert blitt mange oppdrag, og gode minner som kan hentes fram. Men det Henie Dalsaune husker aller best er oppdragene der det ikke gikk så bra.

På det første oppdraget jeg var med på, gikk vi søk etter en savnet person og fant vedkommende død. Jeg trodde jeg var forberedt, men jeg merker at de gangene der utfallet ikke er bra – de sitter.

Snøskredet fra fjellet Sorbmegaisa i Djup-

HYPOTERMI: På fagkonferansen fikk Henie lære mer om farene ved nedkjøling.

vik i 2012 var ildprøven. Fem personer omkom. Det er syv år siden. Siden da har kunnskapen generelt og rundt det å ta vare på mannskapene blitt mye bedre, mener hun.

– Nå kvalitetssikres alt, og det er veldig fint. Vi har nå en kvalitet og kompetanse som er god nok for de store oppdragene. Vi stoler

på at når vi går inn i noe så er vi veldig godt forberedt.

REDNING I RYGGMARGEN. Norsk Folkehjelp Tromsø var «storebror» og en god støtte å ha i oppbyggingen av lokallaget i Nordreisa. Kompetansemessig er Nordreisa-laget nå på linje med mentorene. De teller cirka 150 medlemmer, og rundt 30 er aktive. En kjerne på rundt ti personer har vært med hele veien. Henie måtte ta en pause da hun fikk barn og byttet jobb, men nå er hun tilbake for fullt igjen.

– Jeg tror det sitter i ryggmargen. Når du først har blitt frivillig i redningstjenesten, er det noe som trigger deg til å lære mer, til å fortsette, sier hun.

– Ungene mine har fått det inn med morsmelka og er like interessert. Jeg liker godt å lære, artig å delta, utveksle erfaringer, og høre på andre. Det er det som er min hobby, sier hun og ler.

Henie har fått venner for livet gjennom de årene hun har vært med i Norsk Folkehjelp.

– Når vi er sammen, er vi jevngamle. Det blir ikke gjort forskjell på noen. Det er enkelt å slenge seg ned ved et bord og bare begynne å prate. Alle trengs, og jeg tror det er derfor denne organisasjonen består av folk i alle aldre, former og fasonger. Vi har alle det samme målet. Alle har et grønt hjerte som banker, sier hun med et smil.

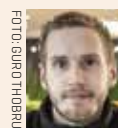
VÅRE MEDLEMMER

1. Elisabeth Larsen, Odal
2. Siden april i fjor.
3. Det var egentlig på grunn av søstera mi som snakket veldig positivt om det. Men jeg har vært inne i pleie-verden hele livet, med mamma som var ambulansesjåfør. Jeg så en mulighet til å komme meg inn i det å hjelpe folk gjennom førstehjelp, og gjøre en forskjell uten å måtte gå skole i flere år. Her lærer jeg noe bra hver dag.

4. Jeg tror det er muligheten Folkehjelpa gir oss som vil være frivillige. At man legger opp kurs slik at vi kan bli bedre. Nå er det konferanse, og så er det regionale kurs, det er noe for alle.

5. Jeg er veldig opptatt av sanitet. Jeg har lyst til å bli helt rå som instruktør, og få inn førstehjelp overalt i samfunnet.

1. Andreas Nårstad, Stjørdal
2. Et halvår cirka. Jeg flytta til Stjørdal og der var Folkehjelpa nedlagt så jeg var en av de som starta det opp igjen sammen med tre andre. Vi fikk oppstartspakke og noen sponsorer som hjalp oss litt.

3. Jeg har bakgrunn fra Røde Kors og har grei utdanning derfra, men så ønska jeg å bygge opp noe fra bunn, og da jeg flytta til Stjørdal dukka

Klar til innsats

John Ingebrigtsen (44) jobber som yrkesdykkerinstruktør, driver egen karateklubb og er far og stefar til seks. Det stopper ham ikke fra å være et svært aktivt medlem i søk- og redningsgruppa i Norsk Folkehjelp Bergen.

SISSEL FANTOFT [tekst]
ELLEN JOHANNE JARLI [foto]

Siden han ble medlem i Norsk Folkehjelp for et drøyt år siden har John Roger Ingebrigtsen rukket å delta på førstehjelpskurs, søk- og redningskurs, grunnkurs instruksjon og lag-lederkurs. Han har deltatt i flere søk og er varamedlem i styret i laget.

– Både min kone og jeg er instruktører i Norges Livredningsselskap, og i fjor kom hun hjem fra en konferanse hvor en fra Norsk Folkehjelp holdt innlegg. Hun foreslo at vi skulle melde oss inn. Jeg tente på ideen, og dagen etter meldte jeg meg inn, forteller han.

GØY OG MENINGSFULLT. John har alltid vært tiltrukket av spenning og action, og hadde egentlig planer om å bli marinejeger.

– Underveis i utdanningen ble jeg syk og måtte slutte, og i noen år jobbet jeg mye. Jeg var mye borte, og så røyk det første ekteskapet. Jeg bestemte meg for å utdanne meg til dykker, sier han.

I noen år jobbet John som yrkesdykker, Det er syv år siden. Siden da har han vært

GIVENDE: John Roger Ingebrigtsen har fått mye ut av det første året som medlem i Norsk Folkehjelp, ikke minst i form av kompetanse og praktisk erfaring.

instruktør for yrkesdykkerutdanningen på Høgskolen på Vestlandet.

– Jeg har fått veldig mye ut av det første året som medlem i Norsk Folkehjelp. Selv om det tar mye av fritiden min synes jeg det er gøy og meningsfullt. Mange tenker ikke over at hvis frivillige ikke leter etter savnede personer er det ingen som gjør det, for politiet har svært begrensede ressurser. Det er en stor del av min motivasjon, sier han.

INGEN FRITIDSPROBLEMER. John og kona har tre barn hver, og fortsatt bor tre av dem hjemme.

– Ungene begynner å bli større, og det innebærer at vi har mer tid til frivillig arbeid. Utrykningssekken står ferdig pakket til enhver tid, og jeg er klar til å dra ut og lete etter folk når som helst. Det handler om å prøve å redde liv, eller hvis det ikke er mulig, å få gitt pårørende et svar, sier han.

Flere ganger i uka er John også hovedinstruktør i Fana Wado-Ryu karateklubb, som han i sin tid grunnla.

– Så jeg har ingen fritidsproblemer, kan du si, sier han og ler.

Ett av søkene John har deltatt i ble etter hvert ganske personlig.

– Vi fikk melding om en kar som hadde vært i en båt som krasjet. Fordi han snakket i telefonen da det skjedde visste vi ganske nøyaktig hvor han var, men selv om vi lette i to dager fant vi ikke annet enn noen rester av båten på et skjær. Det viste seg at dette var mannen til en gammel venninne av meg fra barndommen som jeg ikke hadde sett på 30 år, inntil to uker før da vi tilfeldigvis møttes. Da jeg fikk vite det, ble jeg enda mer motivert i søket, forteller han.

John er forberedt på at han risikerer å havne i tøffe situasjoner når han rykker ut.

– Vi vet aldri hva som venter oss, så vi må være forberedt på alt. Det kan bli tøffe påkjenninger, derfor er det viktig å kjøre folk hardt på kursene, slik at de vet hva de takler. Mange blir tiltrukket av spenningsmomentet i søk og redning, og så undervurderer de hvor tøft det kan være å være først på et sted hvor det ligger skadde eller døde, sier han.

i Norsk Folkehjelp 4. Hva er det beste ved å være medlem 5. Hvilke aktiviteter liker du å drive med i Norsk Folkehjelp

muligheten opp. Synes utdanningsløpet til Norsk Folkehjelp med kursene og sånt er veldig bra.

4. Det er å gjøre en forskjell. Det kan jo være forskjell mellom liv og død. Og så er det den personlige veksten. Jeg bruker mye av det jeg lærer på jobb på fritida, også i vervet i Folkehjelpe.

5. Det er nok søk og redning, instruere og holde kurs. Jeg er godkjent instruktør og holder kurs internt for andre lag, og for mitt eget.

FOTO: GURU THORSEN

1. Berk Bitnez, Oslo

2. I drøyt to år.

3. Jeg var veldig interessert i førstehjelpsfaget og oppdaget at Folkehjelpe tilbød det. Det var en av lærerne som rekrutterte meg inn og så møtte jeg ungdomslederen som introduserte meg til resten av laget. Når er jeg ungdomsleder for Norsk Folkehjelp Oslo.

4. Det er desidert samholdet vi har med hverandre. Vi blir veldig sammensveiset og vi møter på nye folk hele tiden. Tanken på at du hjelper andre mennesker og at det du gjør utgjør en forskjell for andre mennesker er også veldig motiverende.

5. Det er sanitetstjeneste, det synes jeg er veldig gøy å møte opp på. Være der for de som skader seg.

Brenner for solidaritet

Fauzia Hussain-Wiik (39) er leder i LO Bergen og Omland og har lang erfaring fra fagbevegelsen. – Jeg har dyp respekt for den jobben Norsk Folkehjelp gjør, derfor meldte jeg og resten av familien oss inn, sier hun.

SISSEL FANTOFT [tekst]
ELLEN JOHANNE JARLI [foto]

Fauzia Hussain-Wiik vokste opp i en politisk aktiv familie i Oslo og fikk samfunnsengasjementet inn med morsmelka.

– Faren min har alltid vært partipolitisk aktiv, men i den pakistanske kulturen jeg kommer fra er det ikke så mange kvinner som er aktive i fagforeningsarbeid på fulltid. Det er i grunnen det samme her i Norge – det er ofte menn som dominerer i møter. Der må vi jenter bli tøffere, sier hun.

Fauzia giftet seg med bergenser Raymond Hussain-Wiik, og i 2013 tok de med seg barna Alexander (12) og Ayesha (9) og flyttet over fjellet. 11. april ble hun valgt som ny leder i LO Bergen og Omland. Hun er også leder i Fagforbundet Helse Bergen med arbeidsplass på Haukeland sykehus.

– Jeg har hørt om Norsk Folkehjelps arbeid i mange år, og i 2017 meldte hele familien seg inn i Norsk Folkehjelp Bergen. Det er først og fremst solidaritetstanken og det humanitære arbeidet som appellerer til meg – det er noe jeg synes vi skal være med og støtte.

ENGASJERT: For Fauzia handler medlemsskapet i Norsk Folkehjelp om solidaritet og å være med å bidra.

Jeg har sansen for at Norsk Folkehjelp er medlemsdrevet og har sine røtter i fagbevegelsen, akkurat som jeg – det føles som rett plass for meg, sier hun.

ENGASJERT FAMILIE. Fauzia har vært LO-tillitsvalgt siden 2002, og engasjementet har ikke blitt mindre i løpet av disse årene.

– Jeg har sterke meninger og er opptatt

av at du må jobbe for å påvirke de strukturene du ønsker å endre på. Det er altfor mange som sitter hjemme i sofaen og klager og er misfornøyde. Skal vi få til endringer må vi organisere oss og stå sammen. Det handler om solidaritet, og gjennom medlemsskapet i Norsk Folkehjelp føler jeg at jeg er med og bidrar, sier hun.

Fauzia er opptatt av at også barna skal

VÅRE MEDLEMMER

FOTO: ERIKA SUNDT

1. Lene Vikan, Bergen
2. Jeg har vært med siden 2012.
3. Jeg begynte å jobbe for fagbevegelsen i 2011, så ble jeg kjent med Folkehjelpen, og da var det veldig naturlig å bli med. Jeg ble tidlig spurt om å være med i styret i lokallaget, og det sa jeg ja til. Siden har det bare ballet på seg, og jeg har blitt kjent med alt og alle.
4. Det er vel muligheten til å faktisk påvirke. Jeg

har alltid vært opptatt av menneskerettigheter og menneskeverd og det å være i en organisasjon som står for de samme tingene som jeg står for, gjør at jeg føler at nå er vi sammen om noe, vi får til noe.

5. Vi har i Bergen hatt leksehjelp for minoritetsspråklige barn siden 2013, og det er veldig kjekt. Jeg synes alle integreringsprosjektene vi holder på med er spennende.

FOTO: ERIKA SUNDT

1. Poyan Renani, Nidaros
2. Siden slutten av 2010.
3. Jeg hørte hva de jobbet med og det gikk hånd i hånd med mine prinsipper. Jeg savna et større internasjonalt fokus i politikken jeg drev med, og det fant jeg her.
4. Folkene. Det er fint å møte mennesker som brenner like mye for rettferdighet som jeg og å være sammen med mennesker som vil kjempe

se verdien i å stille opp for andre.

– Vi er en veldig engasjert familie, og det er viktig å påvirke barna slik at de tar med seg engasjementet videre i livet. Helt fra de var små har vi forklart dem hvorfor vi går i 1. maitog eller Pride-paraden. Vi har også snakket mye om Norsk Folkehjelp hjemme, og fortalt hva de driver med. Det er veldig lærerikt for dem, forteller hun.

VURDERER Å BLI KURSLEDER. I Fauzias hektiske hverdag er hun glad for at hun selv kan velge hvor mange aktiviteter i Norsk Folkehjelp hun kan delta i ut fra kapasiteten sin.

– Jeg er generelt en veldig aktiv person med mye energi, og det er heldigvis mye forskjellig hele familien kan være med på. Det er mange som ikke vet så mye om hva Norsk Folkehjelp driver med, så jeg forteller om det til venner og familie og forsøker å mobilisere flere til å melde seg inn, sier hun.

Både det internasjonale arbeidet og innsatsen til Saniteten her hjemme imponerer Fauzia.

– Jeg er spesielt glad i prosjektet Kvinner kan, som holder kurs om blant annet arbeidslivet for flyktningkvinner og andre som ikke snakker så godt norsk. Jeg kan godt tenke meg å bli kursleder for et sånt kurs, sier hun.

For Fauzia er det helt naturlig å bruke fritida på aktiviteter i Norsk Folkehjelp-regi.

– Jeg har venner som jobber i Norsk Folkehjelp og ser at de også bruker mye av fritida på organisasjonen. Det synes jeg er flott! Det handler om engasjement – det du brenner for finner du også tid til, sier hun.

Nye vennskap

FULL AV BEUNDRING: Younes engasjerer seg mest i integreringsarbeid, men syns også at arbeidet som gjøres med minerydding og sanitet er fantastisk.

Younes Alshekho [25] kom til Norge som flyktning fra Syria i 2015. Han kom i kontakt med Norsk Folkehjelp mens han bodde på asylmottak i Mandal, og er i dag et aktivt medlem i Solidaritetsungdommen i Bergen.

SISSSEL FANTOFT [tekst]
ELLEN JOHANNE JARLI [foto]

Younes vokste opp i Aleppo, og studerte arabisk litteratur på universitetet i byen, som 15. januar 2013 ble bombet. 82 mennesker mistet livet i angrepet.

– Jeg så studenter ligge drept på gulvet overalt rundt meg, omgitt av blyanter og papir dekket av blod. Da skjønte jeg at det var for farlig å bli værende i Syria, og sa til faren min at jeg var nødt til å flykte, forteller han.

Younes dro først over grensa til Libanon, ►

i Norsk Folkehjelp 4. Hva er det beste ved å være medlem 5. Hvilke aktiviteter liker du å drive med i Norsk Folkehjelp

for demokratiet like mye som jeg. Jeg har funnet min gjeng.

5. Oi. Jeg tror det må bli Menneskebiblioteket og nedbyggingen av fordommer. Jeg liker det meste i Norsk Folkehjelp, men Menneskebiblioteket er det jeg har vært mest tett opp til og vært med på å planlegge. Den responsen vi får er helt utrolig, og det gjør meg glad.

FOTO: ERIK M. SUNDT

1. Eva Lotta Sandberg, Fredrikstad
2. Mange år som støttemedlem. Men jeg har vært lokallagsleder siden 2016.

3. Jeg har alltid følt at Norsk Folkehjelp har vært min organisasjon fordi den er politisk uten å være partipolitisk. Folkehjelpa kjemper hele tiden for de tingene jeg synes er viktige, så det var ukomplisert å velge Norsk Folkehjelp.

4. Denne konferansen er jo årets høydepunkt for

meg. Jeg elsker å komme hit; vi får så mye ny og fin kunnskap hver gang. Så er det spennende å møte andre engasjerte mennesker. Lokalt er det at vi har så mange fine prosjekter, for det kommer mange mennesker inn fra hele verden.

5. Jeg jobber mye med integrering, av både barn og voksne. Det er min hjertesak. Å kunne bidra til at Fredrikstad er et og varmt inkluderende sted å være, for alle, det synes jeg har vært veldig fint.

og tok seg videre gjennom Tyrkia, Hellas, Makedonia, Serbia, Ungarn, Østerrike, Tyskland og Sverige før han til slutt kom til Norge.

– Jeg har flere fettere i Norge som hadde flyktet før meg, og de sa at jeg burde prøve å komme hit. Jeg bodde på Mandal asylmottak i nesten ett år før jeg fikk opphold. En av fetterne mine bor i Bergen, og han skaffet meg bolig her, forteller han.

I dag går Younes på bygglinja på Åsane videregående skole og planlegger å ta fagbrev som tømrer.

– Jeg har begynt et helt nytt liv i Norge, men jeg savner foreldrene mine og søsknene mine i Syria. Av og til kommer jeg gjennom på Skype, og jeg håper at jeg får se dem igjen en dag, sier han.

SYRISK AFTEN. En venn på asylmottaket fortalte Younes om Norsk Folkehjelps grunnkurs der.

– Da jeg kom til Norge visste jeg ingenting om landet eller språket, så for meg var det til stor hjelp å delta i Norsk Folkehjelps aktiviteter. Vi laget mat sammen, danset og jeg var med på språkkafé, forteller han.

Da han flyttet til Bergen tok Younes kontakt med lederen i Solidaritetsungdommen (Solung) i Norsk Folkehjelp Bergen.

– Jeg fortalte at jeg kjente til Norsk Folkehjelp fra Mandal og at jeg gjerne ville melde meg inn. Nå er jeg medlemsansvarlig og har ansvar for Solung på sosiale medier, sier han.

Den aller første tilstelningen Younes var med på i regi av Solung va en syrisk aften med mat, dans og musikk.

– Det kom mer enn 100 mennesker, mange av dem syrere bosatt i Bergen. Jeg

informerer dem om hva som skjer på en facebookside for syrere i området, og skriver på arabisk slik at alle får det med seg, sier han.

Selv om Younes først og fremst er engasjert i integreringsarbeid, er han full av beundring for andre deler av Norsk Folkehjelps arbeid.

– Både minerydding, sanitet og alt det andre er helt fantastisk, sier han.

EN STOR FAMILIE. Norsk Folkevenn Bergen driver også integreringsgruppa Folkevenn, som møtes hver onsdag.

– Der er det mennesker fra mange ulike land som er med, blant annet fra Irak, Afghanistan, Palestina, Somalia, Eritrea og Etiopia. Vi lager mat og snakker norsk sammen, og spiller bowling, biljard eller arrangerer id-fest. I dag skal vi lage meksikansk mat, forteller Younes.

Gjennom Norsk Folkehjelp har Younes fått et stort nettverk i hele Norge.

– Jeg har venner fra Tromsø i nord til Kristiansand i sør, og jeg har vært med på årskonferanser og fagsamlinger. Norsk Folkehjelp er som en stor familie og jeg er glad for at jeg meldte meg inn. I tillegg til nye vennskap har jeg også lært enda bedre norsk gjennom alle aktivitetene jeg er med på, sier han.

Nylig var Younes og flere andre fra Solidaritetsungdommen invitert hjem til et av nordmennene i laget.

– Det var veldig hyggelig. Jeg er glad for å kunne fortelle om Syria til folk jeg blir kjent med, for det er så mye mer enn det vi hører om på nyhetene. Syria er ikke bare krig, men et land med masse historie og kultur, sier han.

Konstant

Etter at Yvonne Remes (62) ble med i Norsk Folkehjelp Os har medlemstallet skutt i været, og varierte aktiviteter foregår året rundt. – Jeg går alltid rundt med verveblokka i veska på jakt etter nye medlemmer, ler hun.

SISSEL FANTOFT [tekst]
ELLEN JOHANNE JARLI [foto]

Yvonne jobbet tidligere i helsevesenet, men de siste årene har hun vært ute av arbeidslivet. I 2013 ble hun oppringt og spurt om hun kunne tenke seg å bli ny leder i Norsk Folkehjelp Os.

– Jeg var ikke medlem fra før, så jeg undersøkte litt om hva slags organisasjon Norsk Folkehjelp er. Det var spesielt mineryddingsarbeidet som fenget meg. Men også Saniteten, integreringsarbeidet og alt det andre er så flott. Jeg syntes ledervirket var litt mye å påta seg, så jeg takket i stedet ja til å bli medlemsansvarlig, forteller hun.

I 2017 overtok Yvonne også lederrollen.

– Da jeg meldte meg inn, skjønte jeg fort at vi trengte flere medlemmer. Jeg liker å prate med folk og synes Norsk Folkehjelp er en fantastisk organisasjon, så jeg forsøker å informere om det til så mange som mulig, sier hun.

POPULÆR BASAR. Både samboer Geir, sønnen Thomas og hans samboer ble sporen-

FOTO: GURID THORSEN

1. Jannicke Kristiansen Eichner, Askøy.
2. Jeg har vært med siden jeg var 17 år, over halve livet!
3. Jeg ønsket å lære meg god førstehjelp og å søke etter savnede personer.
4. Det er fellesskapet, den grønne familien som vi kaller det for. Vi har én felles interesse. Vi skaper samhold og blir bedre og bedre på førstehjelp og livredning. Det er det som driver meg. Jeg

føler meg litt som en veteran i folkehjelpen, siden jeg har vært med så lenge. Det er en livsstil, mer en livsstil enn en hobby.

5. Jeg elsker å holde førstehjelpskurs og undervise. Jeg er utdannet lærer og hver eneste elev jeg har hatt har lært førstehjelp, helt fra 1. klasse. Alle kan lære noe om førstehjelp!

FOTO: ERIK M. SUNDT

1. Ellen Indrebø, Sundfjord
 2. Siden 2010. Og så startet vi lokallag i 2011.
 3. Jeg har vært medlem en gang for lenge siden gjennom fagbevegelsen.
- Og så hørte jeg at Folkehjelpa lukta på tanken om å starte mottak i Jølster, og da ble jeg veldig opptatt av Folkehjelpa igjen, og meldte meg inn.
4. Å føle at du er med på å ta et ansvar for holdninger og lokalsamfunnsarbeid. Kampen mot

på medlemsjakt

SUPERVERVEREN: Etter at Yvonne ble medlemsansvarlig for Norsk Folkehjelp Os, har medlemsveksten skutt i været. Bare i fjor fikk de mer enn 40 nye medlemmer.

streks meldt inn i Norsk Folkehjelp etter at Yvonne ble medlemsansvarlig.

– Bare i fjor fikk vi mer enn 40 nye med-

lemmer. Nå er vi oppe i 95 medlemmer totalt og vi blir stadig mer synlige og aktive i nærmiljøet. Vi deltar på markedsdager og stiller opp på ulike stands og tilstelninger og forteller om vårt arbeid. Jeg tok kontakt med Arbeiderpartiet i kommunen og spurte om de ville bli kollektive medlemmer, og oppdaget at det var mange der som ikke visste at vi eksisterte i Os. Nå, bare et par år senere, er vi veldig i vinden, forteller hun.

Hver høst arrangerer Norsk Folkehjelp Os en god, gammeldags basar med flotte gevinster, blant annet håndarbeid laget av medlemmene.

– Basaren er veldig populær – folk kommer langveisfra for å være med på den. I fjor hadde vi 235 besøkende og omsatte for 79 000 kroner, sier Yvonne.

INTERESSANTE MEDLEMSMØTER.

Norsk Folkehjelp Os driver blant annet integreringsprosjektet Folkevenn, for deltakere i Navs introduksjonsprogram og andre interesserte.

– Sist organiserte vi en skogstur, og mer

enn 40 mennesker med bakgrunn fra ulike land deltok. Vi grillet, hadde rebusløp, pratet og hygget oss sammen. Vi arrangerer også populære turer for eldre i kommunen og har språkkafé annenhver uke i samarbeid med Kirken og Sanitetskvinnene.

Hver uke bruker Yvonne flere timer av fritida på arbeidet i Norsk Folkehjelp.

– Selv om det krever tid og energi, får jeg så mye igjen for det. Jeg synes det er så kjekt å se at vi får det til og bidrar med hyggelige aktiviteter for så mange mennesker. Det er utrolig hvor mye vi kan få til for lite midler, og det er det som driver meg, sier hun.

Yvonne har flere ganger besøkt andre lag for å se hvordan de jobber.

– Det flotte med Norsk Folkehjelp er alle aktivitetene som foregår landet rundt, og når jeg har deltatt på årskonferanser og lignende har jeg blitt kjent med mange fra andre lag. Jeg har blant annet besøkt Saniteten i Neset, og i løpet av våren skal jeg til Ålesund, hvor de blant annet driver prosjektet Mat og Prat som virker veldig fint. De har blant annet laget en egen kokebok med oppskrifter og flotte bilder som vi har solgt her hos oss, forteller hun.

Norsk Folkehjelp Os har medlemmer fra unge i 20-årene til dem som er langt over 90.

– Vi forsøker å lage så interessante medlemsmøter som mulig for å nå så mange vi kan. Flere av de eldre har vært med i mer enn 30 år, og vi har sørget for at de fikk sine vel fortjente gullnåler. Jeg er så glad for at jeg meldte meg inn i Norsk Folkehjelp, og gleder meg til fortsettelsen, sier Yvonne.

atomvåpen har vært, ved siden av integrering og flyktningarbeid, veldig viktig for meg. Faren med atomvåpen har vært nedtonet så lenge, og jeg ble grådig begeistret over at Folkehjelpa spilte en så aktiv rolle i arbeidet med ICAN, som fikk fredsprisen i 2017.

5. Laget er litt prega av hva den enkelte i laget gjør, for vi er ikke så mange aktive. Men jeg er veldig engasjert i 1. mai, fra langt tilbake i tid. Og så brenner jeg for integrering og flyktninger.

FOTO: ERIKA SUNDT

1. Kjersti Simonsen, Bergen

2. I snart to år.

3. Jeg kjente folk som var med, så det var sånn jeg ble introdusert. Og så har jeg funnet ut at det er den perfekte organisasjonen for meg, med en blanding av solidaritetsarbeid, integreringsarbeid og politisk engasjement som jeg setter veldig stor pris på.

4. Det sosiale samholdet og det å være sammen om felles saker. Engasjement kombinert med

mangfoldet av sakene, og det å kunne reise på kurs og konferanser og treffe folk fra andre steder i landet.

5. I Bergen har vi både Folkevenn som er et inkluderingsarbeid og Kvinnevenn som er et samme prosjekt, bare med kvinner. Vi startet Kvinnevenn i fjor. Det er nok det jeg brenner mest for. Å fortsette med integrering etter bosettingsarbeidet, det er viktig og bra.

– Jeg har vært **opptatt av sol** lenge jeg kan huske

Sara Bell ble tidlig opptatt av menneskeverd og ressursfordeling. Som leder av Fagforbundet Bergen og ambassadør for Norsk Folkehjelp har hun nok av saker å jobbe med.

GURO THOBURU (tekst)

Den engasjerte bergenserer kunne pratet lenge om sakene hun brenner for, men timeplanen er nesten full. I tillegg til å være leder av Fagforbundet Bergen har hun to ambassadørverv i Norsk Folkehjelp, for arbeidet i Palestina og Laos. Ambassadørvervene går kort forklart ut på å skolere seg, skaffe kunnskap om prosjektene, invitere seg til møter, skolere resten av Fagforbundet og få gehør og legitimitet i medlemsmassen, forteller hun.

– Jeg er veldig opptatt av sosial rettferdighet, så dette er midt i blinken for meg. Arbeiderbevegelsens lange tradisjon for å bruke ord og skolering som et kampmiddel, gir gjenklang i meg. Å vise og formidle engasjement og kunnskap er kanskje noe av det kjekkeste jeg vet. Jeg tror det er viktig å komme nært på menneskene det handler om for å skape tilknytning mellom sakene, medlemmer og tillitsvalgte.

AMBASSADØR I GAZA OG LAOS: Vi driver ikke med almisser, vi driver med samarbeid, sier Sara Bell. FOTO: ARE STRANDEN

SPONTAN TYPE. I 2011 tok hun permisjon fra en stilling i et statlig akuttmottak og ble snart oppringt av lederen for valgkomiteen i fagforeningen hun var blitt overført til. Han lurte på om hun kunne tenke seg å bli leder.

– Jeg svarte spontant ja, og så la han på. Det gikk fort og gæli, sier hun og ler.

I Fagforbundet er hun opptatt av mange og viktige saker.

– Vi må være en motmakt til maktmisbruk i arbeidslivet, legge til rette for å dyrke fram

demokrati og medbestemmelse i samfunnet og sikre at folks arbeidsdag og tid blir verdsett og ikke misbrukt.

Som ambassadør dro hun i 2017 til Gaza sammen med Norsk Folkehjelp.

– Da vi kom dit, forsto jeg at konflikten er et bilde med nyanser. Situasjonen framstilles i mediene som en veldig voldelig konflikt mellom partene, men den er ikke bare det.

Menneskene hun møtte ønsket seg bare et normalt liv med verdighet.

SKULDER TIL SKULDER. I februar gikk turen til Laos, et land der cirka 80 millioner udetonerte bomber ligger igjen etter USAs tokt for over 40 år siden.

– Det som skjer når Fagforbundet kommer til Laos og Palestina er at vi prater mest mulig med de lokale som jobber for Norsk Folkehjelp, og minst like mye om oss selv. Vi kommer ikke dit, klapper for dem og reiser igjen, for vi har en felles interesse av å gjøre et best mulig arbeid. De økonomiske midlene vi bidrar med kommer fra skatteseddelen til renholdere, bibliotekarere, brannmenn og frisører, helt vanlige folk. Den folk til folk-delen, den er vi opptatt av. Det åpner for en spesiell relasjon når vi er på besøk. Vi kommer ikke for å høste inn takknemlighet, men for å diskutere strategier. Det er mye mer sprengkraft i det enn å være en ren donor, mener jeg. Vi driver

VÅRE MEDLEMMER

FOTO: GURO THOBURU

1. Navn og lokallag 2. Hvor lenge har du vært medlem i Norsk Folkehjelp 3. Hvorfor bestemte du deg for å melde deg inn

1. Michael Becher, Oslo.
2. Jeg har vært med i drøyt tre år.
3. Jeg har bakgrunn fra sivilforsvaret og syntes det var interessant med sanitet, så jeg ville videreutvikle det.
4. Det å kunne hjelpe andre i en vanskelig situasjon, det er vanskelig å sette ord på hvor bra det føles. Om du ikke når målet til den pasienten du har, har du i alle fall hjulpet vedkomne et stykke på vei. Det er utrolig hvor takknemlige folk er for

å ha fått en retning. Vi lapper jo mye sår og det er mye bruddskader, men jeg tror det psykososiale er det aller viktigste man gjør.

5. Etter ambulansekurset er det mange som tror at jeg synes det er gøyest å være på ambulansen, men jeg tar gjerne en sanitetsvakt også. Da møter du folk gjerne på et litt annet nivå, det er kjempeinteressant.

FOTO: GURO THOBURU

1. Bengt Olsen, Tromsø.
2. Syv år i juli.
3. Mitt uttrykingsførekort gikk ut, og så skulle jeg fornye motorsykkelkortet. Da spurte ei dame på biltilsynet meg hva jeg skulle med kode 160, som er for utrykning. Jeg visste ikke helt, jeg jobber jo i forsikring, men det var da hennes forslag at jeg tok kontakt med Folkehjelpa for de har jo ambulanse. Så da tok jeg kontakt og det ene ledet

idartitet så

ikke med almisser, vi driver med samarbeid. Skulder til skulder jobber vi sammen.

– Hva er det viktigste på disse turene?
– For meg personlig er det å knytte vennskap og menneskelige relasjoner, og samholdet mellom menneskene. Den kontakten som oppstår mellom folk når de samarbeider om ulike frihetsprosjekter er helt sentral for at samarbeidet skal bli bra. Det er viktig å ikke undervurdere slagkraften i dette.

Sara sier at det er utrolig viktig at fagbevegelsen ikke slutter å forstå at den er en del av verden.

– Vi må ikke bli oss selv nok, da undergraver vi fundamentet for vår egen eksistens.

– HOLD PÅ ARBEIDERTRADISJONEN! På Samfunnspolitisk fagkonferanse holdt Sara en innledning for medlemmene. En av oppfordringene hun gir Norsk Folkehjelp er å ikke falle for fristelsen til å bli en liberal bistandsorganisasjon, men å holde på arbeidertradisjonen.

– Og jeg vil gjerne utfordre Norsk Folkehjelp til å se på mulighetene for at de som er lokalt ansatt rundt om i verden kan organisere seg kollektivt. Det vil ikke være bare enkelt, og det vil nok måtte være lokale varianter av dette ulike steder, men det er ingen tvil om at det er mulig. Hvis jeg fikk bestemme, sier hun med latter i stemmen, – hadde det blitt sånn.

Begrenset handlingsrom i praksis

Årets samfunnspolitiske fagkonferanse fant sted på Sørmarka 26.–28. april. Det var en helg med sol og varme, men deltakerne hadde mer enn nok med å få med seg det spennende programmet innendørs.

GURO THOBURU [tekst]

Deltakerne hørte blant annet foredrag om Norsk Folkehjelps rolle i en urolig verden, samfunnsutvikling som vil prege frivilligheten i Norge framover og hvordan avsløre falske nyheter. De fikk også overvære en panelsamtale om inkluderende møteplasser lokalt. I tillegg var det praktiske workshops der de blant annet kunne lære å holde en appell, bekjempe grumsete holdninger og forstå hvorfor Norsk Folkehjelp er bygget på solidaritet, ikke veldedighet.

– Vi la opp programmet med tanke på at det skulle inneholde noe som er engasjerende for lokallag og medlemmer som er opptatt av internasjonal solidaritet, flyktninger og inkluderingsarbeid, sier rådgiver Mona Lundereng. – Vi ville ha med dagsaktuelle temaer og inspirere til erfaringsutveksling deltakerne imellom, at de skulle dele ideer om hva som fungerer og ikke fungerer lokalt, og hva som finnes av muligheter og utfordringer.

SHRINKING SPACE. Verden over blir handlingsrommet for å ytre seg kritisk mot myndigheter stadig mindre, farligere og vanskeligere. *Shrinking space* kalles dette, og det var også det overordnede temaet for årets konferanse.

FOTO: ERIK M. SUNDT

ROLLESPILL: Deltakerne fikk merke på kroppen hva det vil si å bli forfulgt av egne myndigheter.

Rollespillet *Krymperommet* kastet deltakerne rett inn i en verden med nettopp begrenset handlingsrom.

– Dette gjorde virkelig inntrykk på deltakerne; de tok det med seg både under middagen og videre dagen etter, sier Mona. – Folk gikk veldig inn i rollene og fikk føle på kroppen hvordan det er å bli sensurert og utestengt fra sosiale medier.

Staten i det fiktive landet rollespillet forgikk i, opprettet en facebookgruppe som eneste kommunikasjonskanal. Etter hvert ble noen stengt ute, og kjente på ubehaget ved det. Andre ble møtt med politivold da de hadde en fredelig demonstrasjon.

– Det er akkurat sånn det er for våre partnere hver eneste dag ute i verden. Så det var en fin og spennende øvelse som engasjerte deltakerne i stor grad, sier Mona.

Det var rekordstor påmelding i år, men dessverre førte streiken i SAS til at en del medlemmer ikke kunne delta. Allikevel var det mange hender i været, spørsmål og kommentarer under foredragene.

– Det var en reflektert og engasjert gjeng som var samlet på Sørmarka i helga. Det setter vi stor pris på, sier Mona Lundereng.

i Norsk Folkehjelp 4. Hva er det beste ved å være medlem 5. Hvilke aktiviteter liker du å drive med i Norsk Folkehjelp

til det andre. Suksesshistorie!
4. Vi er en liten familie, det er et stort spekter av folk og det er fantastisk at man samler så mange mennesker under samme tak med samme filosofi om at vi har lyst til å være frivillige. Det er jo verdens beste hobby, ingen tvil om det.
5. Jeg liker best de akutte tingene, de harde utfordrende oppdragene

der du ikke vet hva du kommer til. Nå har vi lansert «akuttthjelpen», hvilket vil si at sykehusene sender oss ut på adressene rundt der vi har sanitetsvakt for å rykke inn i hjemmene til folk. Jeg tror det gjør at vi får enda mer gehør i samfunnet, noe som er bra for hele organisasjonen.

FOTO: GURO THOBURU

1. Tea Næss, Strand og Forsand
2. 3–4 år tror jeg.
3. Foreldrene mine er medlemmer, og fra jeg var liten har jeg vært interessert i friluftsliv. Så tok pappa meg med til ungdomsgruppa og oppfordra meg til å se hva de gjorde mens han var på et møte. Det var

da jeg ble interessert på ordentlig.
4. Vi lærer så mye nytt hver gang. Så er det det sosiale, som når vi er samlet her. Nå har jeg bekjentskaper fra hele Norge som jeg aldri ville møtt ellers og vi har en felles interesse for førstehjelp og det gjør at vi blir bedre sammen.
5. Jeg liker aller best søk.

Mannen som må engasjere

Rune Laugsand i Melhus er den eneste boveilederen i kommunenorge som bruker arbeidsdagen sin på å gå på besøk til folk. Etter arbeidstid arrangerer han gjerne svømmekurs for flyktninger.

MARI RIAN HANGER [tekst]

BRYNHILD BYE [foto]

Det gikk en grå mann rundt i Melhus for noen år siden. Han var grå i skjegget, grå i håret og grå i huden. En tusseladd, rett og slett, ifølge Rune Laugsand. Nå går han ikke rundt der lenger. Rune tvangsflyttet ham. Det var ingen kjære mor. Men mer om det senere.

Rune har vært medlem av Norsk Folkehjelp siden 80-tallet. Den gang var han postbud i Trondheim og tillitsvalgt.

– Vi var kollektivt innmeldt i Norsk Folkehjelp gjennom LO. Og jeg ville finne ut av hva dette var, sier han.

Derfor besøkte han Internasjonal søndag – et arrangement der Norsk Folkehjelp inviterte både innvandrere og norske til å bli bedre kjent.

– Internasjonal søndag var stor suksess på 80- og 90-tallet, med toppolitikere som Thorvald Stoltenberg som innledere. De snakket om hvordan vi kunne lykkes med innvandring.

MISTET STOREBROREN. Arbeidet i Folkehjelpa er bare ett av flere eksempler på engasjementet til Rune Laugsand. Hvor kommer

MEDMENNESKER: Når Rune selv skal oppsummere engasjementet sitt, mener han det handler om folkehelse generelt og medmennesker spesielt. – Noen faller utenfor samfunnets grenser av forskjellige årsaker, men de er like ålreite for det, sier han.

det fra? Som leder i borettslaget på Kattem i Trondheim på 80-tallet engasjerte han seg i de vietnamesiske flyktningene. Han ble venner med en chilener, og overtalte ham til å slutte å fylle tørkerommet med fotballklær. Rune var mannen som deltok i idrettslag og fotballklubber – i alt som var av frivillig arbeid, rett og slett.

– Jeg tenkte ikke over det da, men mye av engasjementet mitt har nok utgangspunkt i vonde opplevelser i barndommen, sier Rune.

I 1964 døde storebroren hans. Han var seks år, Rune var fire. Broren lekte sammen

med noen større gutter på en byggeplass, og guttene greide å sette i gang sementblander. Skjerfet til seksåringen satte seg fast i sementblander. Det endte ikke godt. Opplevelsen skapte mye sinne i Rune, og han var ingen enkel ungdom.

– Jeg fikk høre at Gud hadde tatt ham til seg. Så jeg var sint på Gud og jeg var sint på de eldre guttene som ikke hadde passet på broren min.

Da han selv ble far på 80-tallet, ble han veldig redd for at noe skulle hende med sønnene hans.

VÅRE MEDLEMMER

FOTO: ERIK M. SUNDT

- 1.** Mia Linnea Andersson, Malm
2. Siden jeg ble født. Moffa har vært aktiv siden 2004 og så ble jeg født i 2005, så da ble jeg medlem, da. Har vært aktiv siden jeg var åtte-ni år, tror jeg.
3. Fordi det er veldig lærerikt og så er det morsomme prosjekter vi finner på hjemme i lokallaget. Som at jeg har allidrett for de minste

- barna fra null til ti år, i gymsalen. Og så har vi språkkafé og kveldsmat etterpå.
4. Det er den lærerike delen, og at det er så mye forskjellig vi kan finne på.
5. Det er å aktivisere ungene, tror jeg.

FOTO: ERIK M. SUNDT

- 1.** Betzy Thangstad, Kristiania
2. Jeg begynte i et vikariat som rådgiver i 2017.
3. Det var da jeg ble medlem også, jeg ville se hva det innebar å være det.
4. Å få innsikt i det mangfoldet av arbeid som Norsk Folkehjelp gjør og selv får lov til å bidra i det arbeidet. Denne konferansen viser bredden

seg

– Jeg ville ha full oversikt over lokalmiljøet, forteller trebarnsfare.

VELTET DEN «VANFØRE» Rune har også alltid hatt et ønske om å hjelpe dem som var annerledes.

– Da jeg var barn, bodde vi like ved Trondheim vanførehjem. Her bodde det folk som hadde pukkelrygg eller cerebral parese, forteller han.

De vanføre skulle gjemmes bort. Det forsto ikke lille Rune vitsen med, så han tok dem med ut. Særlig ble han god venn med en mann med cerebral parese.

– Han satt i rullestol, og jeg bukserte rullestolen ut døra. Dessverre var det en bratt bakke der, og rullestolen trillet utfor. Jeg var redd kameraten min var død, men ble lettet da jeg hørte at han lo der nede i skråningen.

Rune ville imidlertid ikke levere tilbake sin handikappede venn i en slik forfatning, så han trillet ham hjem og spylte ham med hageslangen.

– Mor oppdaget oss, og hjalp til med å få ham tørr, minnes han.

Opplevelsene ved vanførehjemmet lå som et bakteppe da Rune skulle ta videreutdanning i 2001, etter mange år i postvesenet.

– Noen mente jeg kunne passe til å bli vernepleier. Jeg protesterte, og sa at jeg ikke kunne jobbe et sted der folk med handicap ble gjemt bort. Men så forsto jeg ting hadde endret seg.

TO ROLLER SOM FUNGERER SAMMEN. Siden 2013 har Rune vært boveileder i Melhus kom-

ALLE KJENNER RUNE: Flyktningene som er bosatt på Melhus, samles til lunsj på Voksenopplæringen i Melhus. Folk vet hvem Rune er – han som både jobber for Folkehjelpen og er boveileder i kommunen.

mune. I Melhus er det 150 gjennomgangsboliger, der folk som trenger det kan bo i opptil tre år. Ifølge stillingsinstruksen skal han ha ansvaret for organiseringen av botiltakene, men i praksis går han på hjemmebesøk til beboerne og spør dem hvordan de har det og hva de trenger.

– Jeg er den eneste som har en slik jobb i kommunenorge; jeg er ute hele tida og prater med folk, sier Rune.

Det kan være rusavhengige, psykiatiske pasienter – eller flyktninger.

– Noen av flyktningene har vært krigere. De har opplevd mye, og jeg gir dem en mulighet til å åpne seg. Det at jeg rusler rundt slik og blir kjent med dem, ser ut til å ha en beroligende effekt. Og så er jeg glad i å snakke med forskjellige folk. Noen faller av ulike årsaker utenfor samfunnet, men de er like ålreite for det, sier han.

Og Runes spesielle boveilerrolle fungerer.

– Det er mindre hærverk og mindre bråk i boligene. Kommunen mener rollen min fun-

i Norsk Folkehjelp 4. Hva er det beste ved å være medlem 5. Hvilke aktiviteter liker du å drive med i Norsk Folkehjelp

i miljøet, og vi i lokallagene får se mer av hvordan de jobber sentralt. Det er på forskjellige måter og med forskjellig utgangspunkt, men med samme store hjertet, tror jeg.

5. Nå er jeg jo ganske ny, men jeg synes det er gøy å organisere seminarer om et aktuelt tema, og så har jeg lyst til å starte med søndagsturer for tilflyttere.

FOTO: ERIK K. SUNDØT

1. Simon Abraha, Kristiansand
2. Halvannet år cirka.

3. Jeg kjenner Folkehjelpa gjennom Fagforbundet for mange år siden. Og så var det en som spurte om jeg ville være med, og det var ikke vanskeligere enn det.

4. Det er relatert til slagordet som vi har, solidaritet i praksis. Det er jeg veldig svak for og

veldig glad for.

5. Jeg er interessert i samfunnspolitikk. Vi har ikke det i Kristiansand akkurat nå, men jeg har lyst til å lage et Kvinner Kan-kurs som et ytterligere internasjonalt møtested. Det er min ambisjon.

TEMA: Medlem i Norsk Folkehjelp

gerer så godt forebyggende, så jeg skal fortsette som før, selv om det er roligere nå.

Dessuten er Rune sekretær for Norsk Folkehjelp Melhus, og arrangerer julemiddag og svømmekurs for flyktningene.

– Det at jeg har disse to rollene, er svært positivt. Det gir meg en annen posisjon. Beboerne vet hvem jeg er, de vet at jeg også er engasjert på frivillig basis og de slipper meg inn, sier han.

– HUSK OMEGA 3! Det er lett å se at folk vet hvem Rune er. Utenfor Voksenopplæringen i Melhus sentrum står mange flyktninger som skal inn og spise lunsj.

Rune hilser og smiler, spør hvordan det går og er direkte i blikket. Han kjenner de fleste. Og når han snakker er det noe litt sydlandsk over gestikuleringen, spøken og latteren hans.

– Du må huske å ta omega 3! Du er så mørk i huden, da tar du opp lite vitamin D. Det har jeg sagt til deg flere ganger, formaner han Abdulghani Thabit, og sammenligner hudfargen på hendene med ham. Abdulghani har deltatt på svømmekurset som Rune arrangerer. Men svømmer dårlig, må han innrømme.

Men Rune er ikke bare den som snakker – han handler også.

– Vi hadde en flyktning her med mye sinne i seg. Jeg sa det til ham, at han ikke måtte være så sint. Folk ble redd for ham.

Rune tok ham med seg til Oslo. Fikset bolig til ham, og etter hvert fikk mannen seg en jobb.

– Først ringte han meg daglig. Etter hvert én gang i måneden. Det går bra med ham, han kom i kontakt med Norsk Folkehjelp der nede. Når jeg snakket med ham på telefonen, lo han alltid! Han hadde bestemt seg for å le

HUDFARGE: Rune og Abdulghani Thabit fra Sudan sammenligner hudfarge. – Se, du er mye mørkere enn meg – da tar du opp lite vitamin D fra sollyset, forklarer Rune.

istedenfor å bli sint, sier Rune, og ler litt han også. Han understreker at han ikke kunne gjort denne jobben alene – han fikk full støtte fra ledelsen i kommunen.

DEN GRÅ MANNEN. Rune er en handlingens mann – og også temmelig sta når han har satt seg noe i hodet. Det viser historien om den grå mannen.

– Vi hadde en mann her på Melhus, som bodde i en kommunal bolig. Alt ved ham var grått og han gikk alltid alene. Men en dag fortalte han meg at han hadde kone og tre barn i Sverige!

Rune rister på hodet.

– Men han ville ikke flytte dit, han ville ta utdanning først, sånn at de skulle være stolt av ham når de så ham igjen. Jeg sa at det ville ta mange år, men han nektet å dra. Jeg var så sint på ham!

Det som deretter skjedde var nærmest en tvangsflytting.

– Ja, jeg sa at barna hans trengte ham, og kona også – hun var i gang med å utdanne seg til sykepleier. Så jeg pakket ham og flyttelasset hans inn i bilen og dro. Avtalen var

at han hadde tre måneder på seg. Hvis han ikke fungerte i samfunnet innen den tid, skulle han komme tilbake, sier Rune.

På bilturen til Sverige hørte de at den grå mannen klippet tåneglene i baksetet – så litt forventningsfull til møtet var han nok.

– Kona hans hadde ordnet et festmåltid til ære for ham. Guttene hans var henrykt over å se ham. Og neste morgen, da han kom ned til frokost, var han nybarbert og nyklipt. Han hadde fått verdigheten tilbake.

Det er tre og et halvt år siden nå.

– Det gikk bra. Han har fått jobb. Kona er ferdigutdannet. Men ja, det var en risikosport, det var det, sier Rune.

MISTET BROREN: Da Rune var fire døde hans seks år gamle bror. Da Rune selv ble far, ble han veldig redd for at noe skulle skje med guttene. Barndomsopplevelsen har preget ham, og bidratt til engasjementet.

VÅRE MEDLEMMER

FOTO: GURRO THORAU

1. Linda Aslesen, Odal
2. Fra 2014. Jeg var med fra 2007 til 2009 også, men så kom jeg tilbake. Nå går det i Folkehjelpen hele tiden, jeg er veldig engasjert som leder og så sitter jeg i styret.
3. Det er en veldig givende hobby, jeg har lyst til å gjøre noe for andre, ha muligheten til å redde liv, få flere til å

- forstå viktigheten av førstehjelp.
4. Det er veldig meningsfullt det jeg driver med. Og bare siden jeg begynte igjen i 2014 har jeg fått et vanvittig stort nettverk over hele Norge.
 5. Å videreføre viktigheten av førstehjelp. Å være til stede og fortelle om viktigheten av Folkehjelpa. Men det er litt sånn at jeg liker alt!

FOTO: GURRO THORAU

1. Stein Arnold Kristiansen, Tromsø
2. Siden 2011, må det være.
3. Jeg møtte noen som ville ha meg med, men jeg jaktet også på et eller annet å holde på med. Gjennom jobben min har vi mye med internasjonal solidaritet å gjøre, med prosjekter over hele verden. Så min motivasjon for å bli med i Folkehjelpa var å få gjøre noe fornuftig lokalt. Redningstjeneste er noe som interesserer meg, det å være sterk når noen andre ikke kan være sterke for seg selv.
4. Det er muligheten til å drive med redningstjeneste og være

Familien Folkehjelp

Heidi Andersson har brukt de siste tre årene på å integrere flyktninger i Malm. Og hun har god hjelp – av hele familien.

MARI RIAN HANGER [tekst]

BRYNHILD BYE [foto]

I Malm nord i Trøndelag bor det rundt 1300 mennesker i kommunekjernen. Hit kom det 135 flyktninger i 2015. Eller tilflyttere, som familien Andersson foretrekker å kalle dem. De fleste er kurdere eller eritreere.

I kveld er noen av dem samlet i amfiet på skolen. Her er det møte hver onsdag. I amfiet er det god plass, og like innenfor ligger skolens gymsal. Barna kommer hoppende og løpende inn døra. De klemmer Heidi, som trekker ei jente i fletta og skryter av buksedrakta til venninnen. En gutt i fotballtrøye løftes høyt opp i lufta av Walfred – Heidis mann.

FAMILIEFORETAK: Walfred, Heidi og barnebarnet Mia Linnea Andersson står sammen i tykt og tynt om arbeidet med tilflytterne. Datteren Rakel Elise var ikke tilstede da bildet ble tatt.

FULL AKTIVITET: I gymsalen pleier Mia Linnea å sysselsette ungene. De er høyt og lavt, og Heidi bidrar gjerne med oppmuntrende heiarop.

Snart skal Mia Linnea Andersson, barnebarnet til Heidi og Walfred, ta med seg ungene inn i gymsalen. Hun har all-idrett for barna disse onsdagskveldene.

– Det at vi har tilgang til gymsalen er flott for ungene, sier Heidi.

FIRE FAMILIEMEDLEMMER I STYRET. Styret i Norsk Folkehjelp i Malm består av Heidi og Walfred Andersson, deres datter Rakel Elise Andersson, barnebarnet Mia Linnea og Irene Jansson, som ikke tilhører familien. Walfred er leder i styret.

Heidis 87 år gamle far, Modulf Gulling, er også med på onsdagstreffene. Han ankommer litt senere enn resten av familien, i en rød cabriolet sportsbil.

– Han er selvfølgelig også medlem av Folkehjelpa, noe annet hadde tatt seg ut, bryter Walfred inn.

Da Malms innbyggertall økte med ti prosent i 2015, bestemte familien Andersson seg for å trå til.

– Vi så hvor vanskelig det var for tilflytterne å bli en del av lokalsamfunnet. De holdt seg bare hjemme på fritida, hadde ikke noe

i Norsk Folkehjelp 4. Hva er det beste ved å være medlem 5. Hvilke aktiviteter liker du å drive med i Norsk Folkehjelp

del av et system med lokal solidaritetspraksis. Det er vanskelig å si noe om alle de enkelte sakene vi opplever, men vi utgjør en forskjell for mennesker i den situasjonen de er i. Det har store ringvirkninger når vi først klarer å løse oppdraget, uavhengig av om det er heldig eller uheldig utfall. Veldig mange av de tingene vi opplever ute er jo ting vi har til felles med hveran-

dre. Det skaper en samhörighet som er ganske unik på mange måter.

5. Redningstjeneste. Jeg synes det er givende å få utdanne nye mannskap og få bidra til kompetansehevingen. Jeg sitter i SSU også, og i tillegg til det praktiske har det å få lov til å være med å utvikle saniteten, ikke bare faglig men også organisatorisk og politisk har vært kjempespennende.

FOTO: GURD THORSEN

1. Jeanette Jensen, Horten
2. I snart 25 år.
3. Jeg meldte meg inn fordi min kusine var medlem, da jeg var 17 år. Jeg visste ikke helt hva jeg gikk til, men jeg tenkte at det var noe for meg. Siden har jeg blitt mer og mer inne i det, med første-

hjelp og leteaksjoner og vakter.
4. At man får treffe mange nye kjente, få være sammen med vennene sine, og at man får lære mye førstehjelp.
5. Jeg liker best å være ute, men også sammen med folk og spesielt de eldre som jeg er en del sammen med nå for tida.

kontakt med de norske innbyggerne og snakket ikke norsk, sier Heidi.

Sammen med Walfred gikk hun rundt og snakket med tilflytterne – spurte dem hva de kunne tenke seg å gjøre, og hva de trengte. Språket var et stort problem for å skape kontakt; de fleste snakket verken norsk eller engelsk.

– Vi begynte å arrangere ukentlige møter, der alle tilflytterne var invitert. Vi hadde quiz, leker for barna, og mimeleker. Møtene ble veldig populære, forteller Walfred.

De passet på å håndhilse på de nyankomne når de møtte dem på butikken, og lærte seg hva alle het – 135 navn.

– Jeg kan fortsatt disse navnene, sier Heidi.

SOM POTETA. At Mia tar med seg ungene i gymsalen under møtene, er positivt for alle. Det gir rom for en god prat mellom de voksne.

– Vi har vært med på det meste i løpet av disse årene. Tilflytterne tar opp alle slags problemer med oss – de spør oss om regnskap, vi følger dem på Nav, vi følger opp kvinnene etter at de har fått barn – vi er som poteta, som kan brukes til alt, sier Heidi.

En del av tilflytterne er enslige mødre.

– Det betyr at vi har vært bestemor og bestefar for ganske mange barn her i Malm – de har ingen annen familie, forteller paret, som også arrangerer turer.

– Vi har fjellturer, der vi griller og ligger over på ei hytte i fjellet. Vi har vedkløyving, der de får være med på å skaffe seg sin egen ved, forteller Walfred.

Heidi bryter inn: – Ja, og egne dameturer. Denne gangen skal vi til Steinkjer og bowle og spise middag. Det er så artig når vi setter oss inn i bussen, så mye latter når det er bare oss damene. Da er det ikke én fra Kurdistan og én fra Eritrea, vi er bare damer på tur!

Om sommeren får ungene og familiene dra på turer – slik at alle barna skal få oppleve noe spesielt i sommerferien selv om de kanskje ikke har så god råd.

STILLER KRAV. Anderssons er ikke redde for å stille krav.

– Vi sier: Vil du ha ved, så må du bidra i vedhogsten selv! Og det er viktig for oss å oppmuntre kvinnene til å gjøre ting på egen hånd. Heidi og jeg har stor gjensidig respekt for hverandre, og de holdningene formidler

BELØNNINGEN: Heidi har mistet venner på grunn av det frivillige arbeidet hun gjør. Belønningen er smilene hun får, og blikkene som forandrer seg. – Hvis jeg selv kom til et fremmed land, ville jeg ønsket at noen brukte litt tid på meg, sier hun.

vi videre – i mange land er det vanlig at mennene bestemmer, sier Walfred.

Kvinnene har fått tilbud om sykkelkurs, for damer i Syria og Eritrea sykler som regel ikke.

– Det var veldig morsomt for dem, og nå er det mange som sykler. Dessuten ser vi at stadig flere av kvinnene tar sertifikat.

Det er så flott, sier Heidi.

Rundt 2000 arbeidstimer brukte de fem medlemmene i styret i 2018.

– Vi får ikke noe betalt, heldigvis, ler Walfred.

Noen av arbeidstimene går med til å søke om penger.

– Vi lager planer og budsjetter, vi søker midler – fra Folkehjelpa, Gjensidige, fagforeninger, fond og kommunen. I fjor hadde vi et regnskap på 200 000 kroner, forteller Heidi, og understreker at de har ekstern regnskapsfører – alt skal gå riktig for seg.

HAR MISTET NOEN VENNER. De har fått støtte fra lokalsamfunnet, og mange har bidratt med klær og sykler til dem som trener det. Mange er interessert, men ikke alle.

– Vi har mistet noen nære venner, ja. Vi er

jo veldig engasjert, og snakker mye om det vi holder på med. Det er ulike meninger om tilflytterne i Malm, sier Heidi.

– Ja, sånn er det, men så har vi jo fått 135 nye venner, da, kommenterer Walfred. Han påpeker at mange var redde og skeptiske da de fikk vite at Malm skulle ta imot så mange flyktninger.

– Men så har det gått utrolig bra, og det har nesten ikke vært noe uro knyttet til dem.

Ett vennepar var skeptisk til flyktningene. Da de skulle flytte, tok Walfred og Heidi med seg tre kurdere for å hjelpe til.

– Det var tre sterke menn, som gjorde størstedelen av flyttingen for dem. Etter det snudde holdningen fullstendig. De ble så begeistret, og har hatt kontakt etterpå også, forteller de.

LØNN FOR STREVT. Men hva er det som gjør at familien Andersson hver onsdag velger å forlate godstolen og den flotte sjøutsikten fra huset sitt og dra ned til skolen for å tilby kveldsmat og sin egen tid?

– Å, du vet, vi får belønning. Vi så at det skjedde noe med tilflytterne etter hvert som vi fikk bedre kontakt med dem – blikkene ble annerledes, de smilte tilbake når vi møttes på butikken. Vi ser at det vi gjør nytter og skaper glede, sier Heidi.

– Vi har sendt e-poster, hjulpet til med papirarbeid, og vi har fått se gleden da en mann fikk sin kone og sine barn hit. Det er det fineste jeg har opplevd, det var nesten så du grein, sier Walfred.

I 2017 fikk paret kommunens kulturpris for arbeidet de gjør.

SAMMEN OM JOBBEN. I gymsalen på Malm skole er det full fart nå. Heidi er med og sørger for at

køen for dem som skal ta salto er ryddig og at ingen sniker

– De kaller meg boss; det er vel ikke uten grunn, smiler hun.

Og det å være en familie som er sammen om arbeidet, det betyr mye.

– Vi støtter hverandre og utfyller hverandre. Jeg skriver søknad, sender den til Walfred, som printer og mailer. Hvis jeg hadde vært den eneste i familien som var engasjert i dette – nei, det hadde ikke gått, konkluderer Heidi.

Et godt arbeidsmiljø
og topp sikkerhet
– to sider av samme sak

Norsk Lokomotivmannsforbund

– fellesskap i hverdagen

Norsk Jernbaneforbund
Møllergt. 10, 0179 Oslo

Skolenes landsforbund
Skuvllaid riikkalihttu | Skoleforbundet i LO

 Fred. Olsen & Co.

ANNONSER

Norsk Folkehjelp takker for støtten fra lokale klubber og foreninger

Fellesforbundet
Avd. 57 Nord Rogaland

Fellesforbundet
Avd. 5

Avd. 3
Møre og Romsdal

Fellesforbundet
Avd. 23 Raufoss Jern og Metallarb. Forening

Fellesforbundet
Marinestasjonen

Fellesforbundet
Avd. 19 Sogn & Fjordane Fagforening

Fellesforbundet
Avd. 25 Stavanger

Norsk
Tjenestemannslag
Norsk Medisinaldepot

Fellesforbundet
Avd. 26 Østfold Fagforening

Fellesforbundet
Oslo Grafiske Fagforening

Norsk
Tjenestemannslag
Mattilsynet

Fellesforbundet
Avd. 53 Nordre Nordland og Sør-Troms

Fellesforbundet
Avd. 108 Innherred Fagforening

Fellesforbundet
Avd. 43 Øvre Buskerud Fagforening

Avd. 91 Bodø

Fellesforbundet
Avd. 650

FAGFORBUNDET
Frogn

Avd. 15 Innlandet

Fellesforbundet
Avd. 185 Flyarbeidernes Forening

Avd. 21 Fredrikstad

Fellesforbundet
Avd. 29 Søre Sunnmøre

Avd. 40 Kristiansund

Fellesforbundet
Avd. 747 Unionen Fagforening

Fellesforbundet
Avd. 75 Halden Fagforening

ELog IT
Hordaland/Sogn og Fjordane
Elektroarbeidernes Fagforening

Norsk Folkehjelp takker sine hovedsamarbeidspartnere

– fellesskap i hverdagen

OM NORSK FOLKEHJELP

Norsk Folkehjelp er fagbevegelsens humanitære solidaritetsorganisasjon. Vi jobber med internasjonalt utviklingsarbeid, humanitær mine-rydding, sanitet og redningstjeneste, integrering og asyl. Norsk Folkehjelp har mer enn 13 000 medlemmer i Norge og 2200 ansatte i over 40 land.

OM APPELL

Appell er et fagblad for Norsk Folkehjelps medlemmer, ansatte, samarbeidspartnere og støttespillere. Formålet med Appell er å formidle Norsk Folkehjelps synspunkter og bidra til intern og ekstern debatt omkring de standpunkt organisasjonen tar. Appell skal ha en fri og kritisk dekning av Norsk Folkehjelps aktiviteter nasjonalt og internasjonalt og etterstrebe å gi et realistisk bilde av resultatene av Norsk Folkehjelps arbeid og ressursinnsats.

HER FINNER DU OSS:

Norsk Folkehjelps regionkontorer nåes på tlf.: 22 03 77 00

REGION NORD

Postboks 6166,
9291 TROMSØ
regionskontoret.nord@npaid.org

REGION MIDT-NORGE

Folkets Hus, Olav Tryggvassonsgt. 5
Postboks 172 Sentrum,
7401 TRONDHEIM
regionskontoret.midt@npaid.org

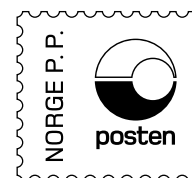
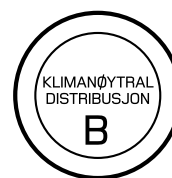
REGION VEST

Lars Hillesgt. 19, 3. etg, 5008 BERGEN
regionskontoret.vest@npaid.org

REGION ØST OG KURSKONTORET

Besøksadresse: Folkets Hus, Hunndalen
Postadresse: Pb 611, 2809 GJØVIK
regionskontoret.ost@npaid.org
kurs@npaid.org

Returadresse:
Norsk Folkehjelp
Postboks 8844, Youngstorget
0028 OSLO

Etter et langt liv er det mye du etterlater deg.

Solidaritet kan være noe av det.

ERNØ Foto: fotografene Lillian & Lena

Gjennom en testamentarisk gave til Norsk Folkehjelp kan du bidra til at solidariteten lever videre etter at du selv har gått bort. Vil du vite mer om hvordan du kan tilgodese Norsk Folkehjelp se www.folkehjelp.no eller ring **22 03 77 00**.

Norsk Folkehjelp